Редни број: 1. и 2.	Наставна јединица: Кретање облика у простору; Кретање више облика у простору, „Птице прелећу небом”	
Ликовни медијум: сликање	Техника: гваш	
Циљеви и задаци часа: неговање визуелног опажања и доживљавања разноврсних облика; оспособљавање ученика за схватање појма кретања; развијање способности слободнијег изражавања сопствених идеја.		
Ликовни проблем: кретање, простор, потез, смер		
Стандарди постигнућа:		
Наставне методе: ДМ, АП, РП	Облици рада: ФР, ИН, КМ	Тип часа: О
Наставна средства: примери из уџбеника, прибор за сликање		
Избор уметничких дела: Рембрант, В. Ван Гог		

ТОК ЧАСА

Уводни

Уводни разговор о кретању и мировању кроз примере из свакодневног живота.
Демонстрација кретања и мировања кроз експеримент са лоптом, ученици опонашају покрете и стања мировања (стоје у ставу мирно, крећу се кроз учионицу, седе на столици, и сл.). Након експеримента описују уочено.
Ученици у уџбенику проучавају илустрацију и описују уочена стања мировања и покрета. Која фотографија приказује покрет? Какав је положај руку, ногу и кичме код стања мировања? Каква осећања изазива слика Рембранта? На који начин приказује веселу атмосферу?
Мотивација: Слика Винсента ван Гога из уџбеника је повод за покретање разговора о искуствима ученика из свакодневног живота, са излета, са летовања и о уочавању лета птица и кретања других животиња.
Истицање циља часа:
Насликајте један предео са птицама и неким другим животињама. Можете насликати и неког човека како се креће кроз простор слике. Да бисте представили кретање, припазите на положај руку, ногу. За рад користите технику гваш. Да се подсетимо: код технике гваш се користе густе водене боје и бела темпера. Кретање можете приказати и на тај начин да свесно распоредите облике у одређеном смеру.

Главни

Ученици самостало реализују тему. Учитељ прати рад ученика: да ли су разумели задатак, да ли приказују кретње, као и техничку спретност. Путем разговора пружа помоћ о постављеном проблему и задацима уз жељу да ученици сами стварају, искажу слободно креативност и истраживачку способност. Прилази ученицима који су изгубили мотивацију за рад, разговором подстиче и мотивише за даљи рад, похваљује успешне покушаје. Талентованим ученицима који лако и брзо долазе до решења сугерише да додавањем детаља побољшају свој рад.

Завршни

Сви дечји радови се постављају на таблу и расправља се о остварености задатка. Учитељ дискусију усмерава тако да се утврди научено о кретању. Естетска анализа према остварености ликовног проблема. Радови се вреднују према критеријуму оригиналности, техничкој умешности и естетском квалитету. Вршимо избор најзанимљивијег рада. Зашто је занимљив рад? Шта бисте променили у радовима? Подстичем ученике који нису завршили рад да истражују нове могућности и да слободно искажу своје идеје.

Корелација: свет око нас	
Литература: Уџбеник	

У одговарајућу колону уцртајте знак √ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

_____

_____

Редни број: 3. и 4.	Наставна јединица: Кретање облика у простору; Кретање једног облика у простору, „Ветар у крошњама” (Трава)	
Ликовни медијум: цртање		Техника: туш и перо
Циљеви и задаци часа: препознавање и уочавање кретања облика у природи; оспособљавање ученика за схватање појма кретања; развијање способности слободнијег изражавања сопствених идеја; развијање способности дивергентног мишљења.		
Ликовни проблем: потез, линија, смер кретања		
Стандарди постигнућа:		
Наставне методе: УИ, ДМ, РП	Облици рада: ФР, ИН, КМ	Тип часа: О
Наставна средства: табла, Венов дијаграм, апликације		
Избор уметничких дела: цртежи Ван Гога		

ТОК ЧАСА

Уводни

На почетку часа се разговара о претходном задатку. Шта смо научили о кретању? Помоћу Веновог дијаграма ученици на табли бележе појмове везане за кретање и мировање. Које су разлике, а које сличности? Појмови се проширују и на линије. Учитељ објашњава да се помоћу линија може приказати кретање. Неке линије сугеришу мировање, а неке кретање. При демонстрацији објашњава да линије можемо видети и на различитим дебљинама грана, а густину и преплитање, као и смер линија на фотографији траве.
Креативна игра: Ученици својим телима опонашају кретање грана, траве, како се вијори застава на ветру.
Анализа потеза цртежа Ван Гога и смер линија на фотографији траве.
Истицање циља часа:
Помоћу туша и пера нацртајте траву, ветар у крошњама и сл. Користите разноврсне линије и обратите пажњу на смер потеза да бисте дочарали кретање које је изазвао ветар. Довољно је само линијама, мрљама дочарати кретање.

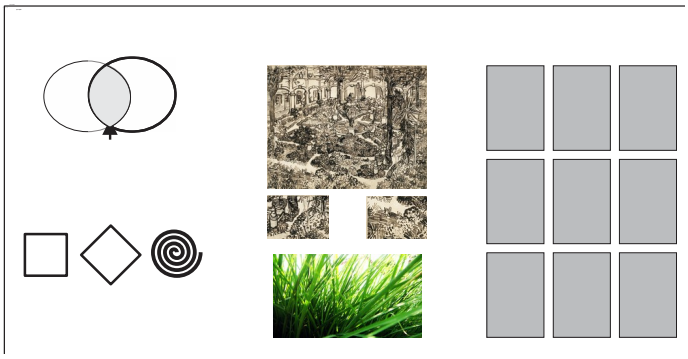

Главни

Учитељ прати индивидуални рад ученика. Стално их упозорава да буду пажљиви при раду са тушем, да користе посебан папир на коме ће испробавати потез. Оне ученике који нису схватили задатак посебно мотивише уз поновно објашњење задатка. Охрабрује их да користе разноврсне линије, да проналазе необичне комбинације линија. Исправља грешке. Најчешће грешке могу бити: мали мотиви, не користе разноврсне линије, неискоришћеност формата.

Завршни

Сумирање и естетска анализа резултата. Да ли је рад са тушем био интересантан? Која си искуства стекао при раду? Да ли притисак помоћу пера мења дебљину линије? Вршимо избор најзанимљивијег рада. Вршимо избор најмаштовитијег рада. Шта бисте променили у радовима? Учитељ подстиче ученике који нису завршили рад да истражују нове могућности и да слободно искажу своје идеје.

Корелација: свет око нас	
Литература: Уџбеник	

У одговарајућу колону уцртајте знак √ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

_____

_____

Редни број: 5. и 6.	Наставна јединица: Кретање облика у простору; Вежбе. „Разиграни облици”	
Ликовни медијум: вајање	Техника: комбинована техника	
Циљеви и задаци часа: препознавање и уочавање кретања облика у природи, али и у урбаној околини око себе; разликовање геометријских и слободних облика; усвајање знања о вајарству и врстама скулптура; развијање дивергентног мишљења.		
Ликовни проблем: кретање више облика у простору, равнотежа		
Стандарди постигнућа:		
Наставне методе: ДМ, АП, КО	Облици рада: ФР, ГР	Тип часа: В
Наставна средства: папир у боји, картон, летвице, лепак, маказе, канап		
Избор уметничких дела: Калдер, мобили		

ТОК ЧАСА

Разговор са ученицима о скулптурама и њиховој подели. Приказ одговарајућих примера уз помоћ пројектора и разговор о њима. У циљу мотивисања ученици играју игру у којој имају задатак да тачно одговоре на питања из коверти и сложе загонетну слику. У ковертама се налазе питања. Уколико тачно одговоре, добијају део слагалице који лепе на таблу. Када тачно одговоре на сва питања, сложи се коначна слика мобила, која ће бити повод да се поразговара о њој. Учитељ објашњава да је мобил покретна скулптура која може бити направљена од различитог материјала. Води се рачуна да је тај материјал лаган како би се мобил могао покретати. Гледалац се не мора кретати око мобила да би га целог погледао, мобил се сам окреће и показује са свих страна. И ове коверте са питањима су биле део једног мобила. Шта мислите, уз помоћ чега се све може покретати мобил? Може се покретати уз помоћ ветра, електричне енергије, сунца. Објашњавање значења речи ***мобил*** и приказивање адекватних примера. У фази игре ученици у групи састављају један мобил. Учитељ их подстиче на експериментисање како би ученици на практичном примеру разумели равнотежу.

Истицање циља часа и објашњавање задатка ученицима: ваш задатак на данашњем часу јесте да направите свој мобил. Мобил можете саставити и по одређеној теми: птице, ученици одељења, апстрактни облици. Од шареног и колаж папира можете сећи облике па свом избору, правилне или неправилне, и низати их на нити. Такође, можете користити и перлице и остале украсе. Уколико вам је јасан ваш задатак, можете почети са радом.

План табле:

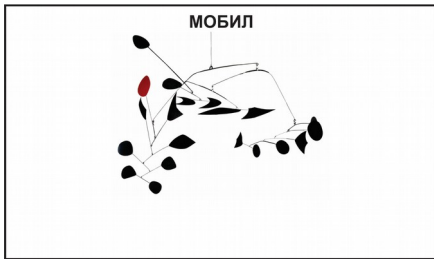

Уводни

Групни рад ученика на реализацији задатка. Учитељ прилажењем ученицима настоји развијати ученикове потенцијале у области ликовности и визуелности, те им помагати у самосталном изражавању коришћењем примерених техника и средстава.

Главни

У завршном делу часа ученици упоређују резултате групног рада. Да ли су изложени радови одговорили на постављене задатке? Да ли су облици у равнотежи? Да ли су креативна решења? Који је рад најуспешнији? Шта је пропуштено приликом рада? Шта би ти додао/одузео? Шта смо данас научили? Шта је вајарство? Вајарство је уметност обликовања тродимензионалних облика у различитим материјалима. На који начин се изражавају вајари? Вајари се изражавају уз помоћ својих скулптура.

Завршни

Корелација:	
Литература: Уџбеник, http://en.wikipedia.org/wiki/Mobile_(sculpture)	

У одговарајућу колону уцртајте знак √ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

_____

_____

Редни број: 7. и 8.	Наставна јединица: Дејство светлости на карактер облика; Природна и вештачка светлост, „Сенка једног предмета”	
Ликовни медијум: цртање		Техника: мека оловка
Циљеви и задаци часа: развијање жеље за истраживањем новог и неочекиваног у ликовном стварању; стицање знања о утицају светлости на карактер облика; стицање знања о томе како настаје сенка и од чега зависи, како се сенка мења зависно од положаја извора светлости; усвајање појмова *сопствена* и *бачена* сенка; развијање способности уочавања повезаности сенке са извором светлости, разликовање природне и вештачке светлости.		
Ликовни проблем: облик, светло, сенка		
Стандарди постигнућа:		
Наставне методе: УИ, ДМ, АП	Облици рада: ФР, ГР, ТД, ИН	Тип часа: О
Наставна средства: лопта, лампа, позорница за позориште сенки, играчка, оловке		
Избор уметничких дела: Де Кирико, Ван Гог		

ТОК ЧАСА

Уводни

У уводном делу часа учитељ пушта деци ЦД са песмом „Мрак”. Разговор о садржини песме и светлости, о изворима светлости. Истиче сунце као главни извор светлости.
Показивање и анализа уметничких слика. Фаза игре: слике животиња и њихове сенке. За игру их мотивише питањем и задатком да помогну животињама да пронађу своје сенке које је зла вила узела. Задатак деце је да на наставним листићима повежу сваку животињу са одговарајућом сенком.
Данас ћемо испробати како светлост делује на предмете.
Учитељ поставља извор светлости, сијалицу, и предмете које осветљава сијалица. Упућује ученике да уоче са које је стране извор светлости, како утиче светлост на карактер облика, на сенку. Одлазак у двориште да истраже како сунце делује на сенку. Посматрају своје сенке и како се оне покрећу заједно са њима. Уз учитељеву помоћ ученици долазе до сазнања да се увек налазе између сунца и сенке, што значи да се сенка ствара зато што су својим телом заклонили сунчеву светлост.
Истицање циља часа:
Ученици треба да нацртају један предмет који ће осветлити лампом. При раду треба да обрате пажњу на облик сенке, на коју страну пада у односу на извор светлости.

Главни

Ученици самостално реализују тему према свом опажању, доживљају, машти и способностима.
Активности учитеља се огледају у пружању техничке помоћи при руковању графоскопом и помаже деци у извлачењу закључка. Коректурама исправља грешке и подстиче ученичку креативност (варирање и комбинаторика).

Завршни

Избор најуспешнијих радова, који се каче на пано. Анализа радова према остварености ликовног проблема и инвентивности.
Да ли су изложени радови одговорили на постављене задатке? Да ли су верно представљене сенке предмета? Да ли су креативна решења? Чији рад је најуспешнији? Опишите један рад без показивања. Шта је пропуштено приликом рада? Шта би ти мењао (додао/ одузео)?

Корелација: свет око нас, физичко васпитање

Литература: уџбеник

У одговарајућу колону уцртајте знак √ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

_____

_____

Редни број: 9. и 10.	Наставна јединица: Дејство светлости на карактер облика; Фигура и позадина, „Позориште сенки”	
Ликовни медијум: цртање, сликање		Техника: црна темпера
Циљеви и задаци часа:		
Ликовни проблем: фигура, слободни облици		
Стандарди постигнућа:		
Наставне методе: ДМ, АП, РП	Облици рада: ФР, ИН, ГР	Тип часа: О
Наставна средства: видео-бим, лаптоп, лампа, позорница за позориште сенки, црна темпера, картон, штапић		
Избор уметничких дела:		

ТОК ЧАСА

Уводни

Кроз пример Рубинове вазе ученици се упознају са појмовима фигура и позадина. Помоћу лампе и неког предмета пројектују сенке на зиду учионице. Анализа добијених сенки (силуета). Шта смо уочили? Да ли се виде детаљи предмета?
Мотивациони садржај: Гледање једног дела позоришта сенки. Разговор о ликовима. Да ли су се виделе очи ликова и други детаљи?
У пуној корелацији са предметом српски језик ученици одабирају текст за који ће правити фигуре у силуети. Врши се диференцијација ученика по ликовним способностима. Одељење се дели на онолико група колико има ликова у представи. Свака група ради један лик.
Истицање циља часа:
На картон нацртајте фигуре у силуети. Не треба цртати никакве детаље, само облик фигуре, који ћете обојити црном темпером. Када сте завршили са бојењем, исеците своју фигуру и залепите их на штапић који сте добили. Ваше фигуре треба да су велике, нацртајте их преко целог формата листа. Оне ће нам послужити за извођење представе позоришта сенки.

План табле:

Главни

Учитељ прати рад ученика. Да ли су разумели задатак? Да ли су нацртали довољно велике ликове? Да ли цртају детаље? Да ли раде површно? Учитељ у коректурама настоји да ученике подстиче да остваре свој потенцијал у ликовном изразу.

Завршни

У завршном делу часа се одабирају најуспешније лутке и изводи се представа.

Корелација: српски језик	
Литература: http://www.youtube.com/watch?v=QaDYadIoAhc&feature=related	

У одговарајућу колону уцртајте знак √ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

_____

_____

Редни број: 11. и 12.	Наставна јединица: Амбијент – сценски простор; Амбијент – Екстеријер, ентеријер, „Улица”	
Ликовни медијум: сликање	Техника: темпере	
Циљеви и задаци часа: упознавање са појмом *амбијент*; тумачење појмова *амбијент*, *радни простор, школски простор, позоришни амбијент*; оспособљавање за практично решавање замисли; упознавање с ликовним аспектима позоришне представе.		
Ликовни проблем: екстеријер, однос облика и простора, урбанизам		
Стандарди постигнућа:		
Наставне методе: РЗ, ДМ, АП	Облици рада: ФР, ИН, КМ	Тип часа: В
Наставна средства: темпере, слике, блок		
Избор уметничких дела: Дали, Вермер		

ТОК ЧАСА

Уводни

У уводном делу часа разговор о простору и о врстама простора у којима бораве деца. Учитељ објашњава помоћу примера шта је то амбијент и шта је то што карактерише одређени простор.
Рад са уџбеником. Ученици проучавају илустрације и описују отворени и затворени простор, намену и сврху појединих простора. Разговор о сликама и о разликама које су уочили. Захтевати од деце да они наведу неколико различитих простора и да ближе објасне сврху појединих њима добро познатих простора. Учитељ се у објашњавању дотиче и посебних простора за драматизацију, сценски простор.
Мотивација: показивање уметничке слике са одређеним амбијентима (градски односно сеоски амбијент). Ученици путем драмске игре (туристички водич и туристи) описују шта се све налази у њиховом насељу (куће, зграде, ограде, пешачки прелаз, аутобуско стајалиште, киоск и сл.).
Истицање циља часа: Насликај улицу у којој се налази твоја школа. Учитељ подсећа децу како се користе темпере, да користе густе боје. При избору облика да се труде приказати шареноликост улице са разноврсним зградама, и осталим елементима који сачињавају улицу. Да насликају пешаке који се крећу улицом или су застали да попричају. При избору боја да припазе на слагање боја.

Главни

Самосталан рад ученика. Активности учитеља се огледају у сталном праћењу деце и подстицању у раду. Током рада врши индивидуалну коректуру ученика. Коректурама исправља грешке и подстиче ученичку креативност у проналажењу интересантних детаља улице, у слагању боја и у организацији композиције.

Завршни

Избор најуспешнијих радова, које се каче на пано. Анализа радова према остварености ликовног проблема и инвентивности. Шта смо ново научили? Шта је амбијент? (Амбијент је физички простор, животна средина, околина у којој људи живе и раде). Да ли су одабрани радови остварили постављене задатке? Који рад је најуспешније представио улицу? Које пропусте уочавају? Да ли је неко прегледао туђи рад? Шта би ти додао раду?

Корелација: музичка култура, свет око нас	
Литература:	

У одговарајућу колону уцртајте знак √ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

_____

_____

Редни број: 13. и 14.	Наставна јединица: Амбијент – сценски простор; Израда лутака за луткарску представу	
Ликовни медијум: примењена уметност, дизајн		Техника: комбинована техника
Циљеви и задаци часа: стицање знања о луткарству, сценској лутки; оспособљавање ученика за практично решавање идеја; оспособљавање и заинтересовање ученика за рад, формирање естетског става ученика; упознавање с културом и традицијом нашег народа, и упознавање с културним вредностима других народа.		
Ликовни проблем: контраст удубљено – испупчено, сценска лутка		
Стандарди постигнућа:		
Наставне методе: ДМ, АП, РЗ, РТ, РП	Облици рада: ФР, ИН, КМ	Тип часа: О
Наставна средства: варјаче, пласичне боце, чарапе, штапићи, вуна, сунђер, тканина, картон, крпице, пластичне вреће, папир у боји, лепак, маказе, игла и конац		
Избор уметничких дела:		

ТОК ЧАСА

У уводном делу часа разговор о позоришту, представама, глумцима. Учитељ усмерава разговор на луткарске представе, на лутке које деци причају бајке. Ученици износе своје доживљаје. Учитељ објашњава карактеристике сценске лутке: она треба да одражава карактер лика са својим атрибутима и бојама, пренаглашеност детаља да би их гледалац могао видети и сл. Ученици се помоћу уџбеника упознају са врстама лутака (гињол, марионета, јавајка...). Учитељ објашњава да су лутке масе у простору које имају испупчене и удубљене делове (неки делови масе улазе у простор, а на неким деловима простор улази у масу. Разговор и објашњење испупчене/удубљене масе помоћу апликације на табли.
Мотивација: Подстицање деце да дају предлог за причу коју би они желели да глуме. Скренути им пажњу да ће за ову причу глумци бити лутке које они буду сами направили.
Истицање циља часа: Данас ћемо да направимо лутке за нашу представу. Показује им неке радове деце и појашњава кораке за израду лутака.

План табле:

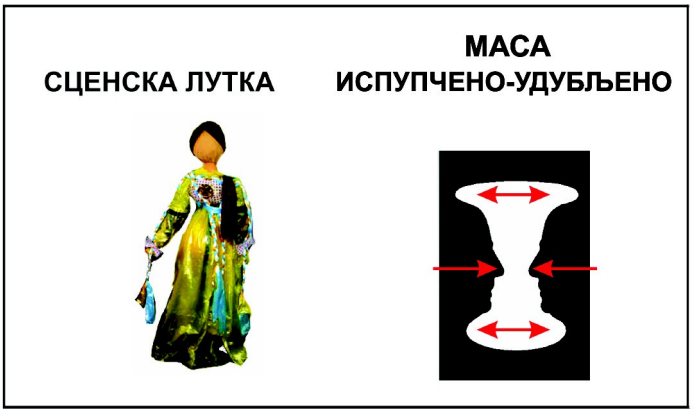

Уводни

Ученици самостално почињу са израдом лутака за причу. Деца раде у групама, неки индивидуално, а неки у паровима. Активност учитеља огледа се у томе да помаже деци око решавања неких техничких проблема у изради задатака. Стално обилази децу, прати рад, подстиче креативност и сарадњу између група и врши индивидуалну коректуру ученика.

Главни

Разговор и анализа лутака. Да ли су успешно одговорили постављеном задатку? Да ли лутке својом бојом одражавају одређени карактер? Шта је пропуштено приликом рада? Шта би ти мењао (додао/одузео)?
У завршном делу часа деца глуме неке делове текста.

Завршни

Корелација: српски језик, музичка култура	
Литература: Уџбеник	

У одговарајућу колону уцртајте знак √ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

_____

_____

Редни број: 15. и 16.	Наставна јединица: Амбијент – сценски простор; Израда сцене за представу	
Ликовни медијум: примењена уметност, дизајн	Техника: комбинована техника	
Циљеви и задаци часа: развијање способности уочавања различитих облика и њихових односа у простору; стицање и усвајање знања: сцена и сценографија; оспособљавање ученика за практично решавање идеја; неговање специфичног ликовног израза.		
Ликовни проблем: простор, однос облика и простора, сценографија		
Стандарди постигнућа:		
Наставне методе: ДМ, АП, ЛС, КО, РП	Облици рада: ФР, ГР	Тип часа: О
Наставна средства: картон, темпере, маказе		
Избор уметничких дела:		

ТОК ЧАСА

Уводни

У уводном делу часа обнављање о простору и о врстама простора у којима бораве деца. Објаснити деци шта је то амбијент и шта је то што карактерише одређени простор. Усмеравати разговор на сценски простор, сцену. Деца причају своја искуства са посета позоришту. Упозорити ученике да се за луткарске представе посебно планира сцена, позорница. Мора бити прилагођена врсти лутака и правилно постављена у односу на гледалиште. Не би требало да сцена буде претрпана бојама да би лутке дошле до изражаја.
Мотивација: Показивање слике са једном сценом. Разговор о сликама и о разликама које су уочили.
Истицање циља часа: За нашу данашњу представу направићемо параван, иза кога ћете се ви сакривати док глумите.

Главни

Ученици у групи реализују тему према свом опажању, доживљају, машти и способностима. Активности учитеља се огледају у сталом праћењу деце и подстицању у раду. Током рада врши индивидуалну коректуру ученика. Коректурама исправља грешке и подстиче ученичку креативност (варирање и комбинаторика).

Завршни

Разговор о позорници и луткама. Анализа радова ће се вршити на основу следећих критеријума:

- Идеја одлично реализована,
- богатство облика и способност њихове трансформације,
- да ли су јасно уочљиви,
- богатство колористичких односа,
- усклађена композиција,
- оригинална решења.

У завршном делу часа деца са својим луткама које су направили на прошлом часу одлазе иза направљеног паравана и изводе луткарску представу.

Корелација: музичка култура, српски језик, свет око нас	
Литература: Уџбеник	

У одговарајућу колону уцртајте знак √ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

_____

_____

Редни број: 17. и 18.	Наставна јединица: Лепо писање са калиграфијом; Писмо, „Тајно писмо”	
Ликовни медијум: цртање		Техника: фломастери
Циљеви и задаци часа: оспособљавање да помоћу своје креативности осмишљавају разне знакове; оспособљавање ученика да се служе знаковима за визуелно споразумевање; стицање основног знања о развоју писма и његове важности за културу једног народа; вежбање способности дивергентног мишљења; формирање ставова и ликовних способности.		
Ликовни проблем: површина, боја, знак, визуелно саопштавање		
Стандарди постигнућа:		
Наставне методе: РЗ, УИ, ДМ, АП	Облици рада: ФР, ГР, ТД	Тип часа: О
Наставна средства: мултимедијална презентација, апликација са шифрама		
Избор уметничких дела:		

ТОК ЧАСА

Уводни

Ученици уз помоћ уџбеника елементарно се упознају са развојем писма и његовом важношћу за културу једног народа. Учитељ им чита митолошко објашњење настанка писма, објашњава да је и писмо у служби комуникација и да се код сликовног писма низањем и груписањем цртежа приказује неки догађај или мисао. Прималац поруке ће декодирати односно дешифровати поруку. Кроз креативну игру ученици треба да дешифрују један стрип. На таблу се лепи апликација са шифрама које означавају поједине појмове, речи. (Алтернативно учитељ може припремити наставни листић.)
Истицање циља часа: Радимо на половини листа из блока. Свако ће на својој половини да нацрта своју тајну поруку. Тајна порука треба да буде што маштовитија и оригиналнија. Прво размислите које ћете облике користити за израду знакова, тј. шифри. Помоћу својих шифри саставите једну причу, саопштите једну мисао. Пазите да ваша прича, порука буде јасна, да је могу лако протумачити ваши другови. Радићете фломастерима. Пазите које ћете боје користити. Боје знакова (шифри) треба да буду у контрасту са позадином да би се распознале и да бисмо тиме допринели немогућности схватања поруке.

Главни

Ученици започињу самостално да реализују ликовни проблем. Учитељ их обилази и врши коректуру радова. Помаже ученицима који заостају у раду или су кренули погрешним путем у решавању ликовног проблема уз уважавање индивидуалних разлика, мишљења и идеја ученика. Усмерава их и отклања нејасноће. Прилази ученицима уколико утврди да губе мотивацију или раде површно и подстиче их на даљи рад, похваљује их, охрабрује како би истрајали у свом стваралаштву.

Завршни

У завршном делу часа ученици у паровима откривају поруку тајног писма. На таблу се постављају одабрани радови и естетски процењују на основу степена оствареног ликовног проблема. Процењивање успешности радова треба да протиче у толерантном разговору и да допринесе изграђивању естетских критеријума и мотивације за даљи стваралачки рад.
Да ли су коришћени облици, знакови прикладни за преношење кратких и једноставних порука? Да ли се облици (визуелна порука) јасно могу декодирати (дешифровати)? Који би ти облик користио за тај појам? Да ли су боје складне? Да ли боје доприносе тумачењу поруке? Да ли је изражен контраст са позадином или се знакови стапају са њом? Шта су ученици пропустили? Да ли је постигнут склад у композицији? Да ли композиција облика и боја доприноси јасноћи поруке? У ком раду је испољена оригиналност? Зашто? Који је рад у естетском и техничком погледу најбољи?

Корелација: српски језик

Литература: Уџбеник, http://www.planeta.rs/21/2temabroja.htm

У одговарајућу колону уцртајте знак √ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

_____

_____

Редни број: 19. и 20.	Наставна јединица: Лепо писање са калиграфијом; Писмо„„Лепо писање”	
Ликовни медијум: естетска анализа, примењена уметност	Техника: туш и редис-перо	
Циљеви и задаци часа: упознавање и стицање знања о лепом писању и калиграфији; неговање радозналости за ликовно стварање, упорности и истрајности, прецизности и уредности; подстицање смисла за креативност код ученика; развијање моторичке способности ученика; неговање прецизности и уредности.		
Ликовни проблем: врсте линија, слова, пропорције		
Стандарди постигнућа:		
Наставне методе: УИ, ДМ, АП, ИНН	Облици рада: ФР, ИН, КМ	Тип часа: О
Наставна средства: уџбеник, табла, апликације, туш и перо		
Избор уметничких дела:		

ТОК ЧАСА

Уводни

У уводном делу часа обнављање о писмима и о значају лепог писања за естетску културу. Учитељ објашњава правила лепог писања, држања пера и сл.
Мотивација: показати деци пример слова и речи које су радили ученици претходних генерација.
Истицање циља часа: На данашњем часу ћемо вежбати правила лепог писања. Сваки ученик ће добити припремљени лист папира са повученим помоћним линијама. Оне ће помоћи да све линије буду исте висине. Перо држите наслоњено на средњи прст руке, врх пера држите под углом од 45 степени. Перо увек усмерите у истом смеру као што је приказано на апликацији на табли. На тај начи ћете у истом потезу од танке створити дебелу линију. Усправне линије слова повлачимо од горе према доле, а водоравне од лева надесно, а не обрнуто. Обратите пажњу на једнаки размак између повучених линија.

План табле:

Главни

Учитељ на табли показује вежбе описане у уџбенику. Ученици од појединих вежби исписују целе редове на својим папирима за вежбање. Учитељ прати рад ученика, подстиче их на прецизан рад и истрајност, у коректурама се исправљају грешке. Било би добро да се поред редис-пера испробају и друга средства за писање (тесарска оловка, маркер, трска).

Завршн

Научили смо: Калиграфија је уметност лепог писања. У модерно време се користи за израду позивница, честитки.

Корелација: српски језик	
Литература: Уџбеник	

У одговарајућу колону уцртајте знак √ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

_____

_____

Редни број: 21. и 22.	Наставна јединица: Лепо писање са калиграфијом; Писање ћириличних слова, „Писање пословице”	
Ликовни медијум: примењена уметност	Техника: туш и редис-перо	
Циљеви и задаци часа: упознавање ученика са елементима писаних слова ћирилице; упознавање с појмом и принципима калиграфије; развијање вештине лепог писања; неговање културе лепог писања и прецизности у раду; уводити ученике у домен естетске културе.		
Ликовни проблем: слова, пропорције, основна калиграфска правила		
Стандарди постигнућа:		
Наставне методе: ДМ, АП, РП	Облици рада: ФР, ИН, КМ	Тип часа: О
Наставна средства: туш и редис-перо, (тесарска оловка, маркер)		
Избор уметничких дела:		

ТОК ЧАСА

Уводни

Након понављања о лепом писању ученици проучавају правила лепог писања из уџбеника. Учитељ објашњава основна правила држања пера под углом од 45 степени, усправне линије слова се повлаче од горе према доле, а водоравне са лева надесно. Сваки ученик излази пред таблу и пише једно слово.
Мотивациони садржај: Учитељ и ученици набрајају познате пословице.
Истицање циља часа:
Напиши наученим словима једну пословицу или изреку. Помоћу оловке и лењира нацртај помоћне линије. Пословицу пиши тушем и редис-пером. Пази на размак између појединих слова, на размак између речи и појединих редова речи. Тако распореди текст да буде на средини листа, речи се не растављају.

План табле:

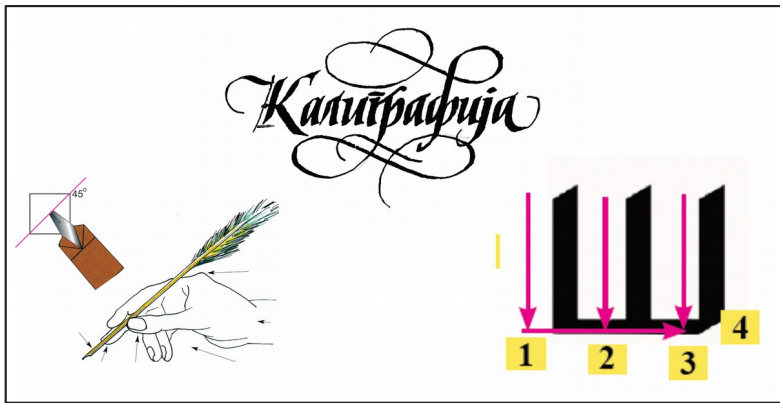

Главни

Учитељ прати како ученици решавају задатак. Опомиње их како да држе перо, да пазе на распоређивање текста на формату листа и на уредност у раду. Коректуру врши у три наврата. Коректурама се исправљају грешке и додатно се мотивишу ученици да истрају у раду и пруже свој максимум.

Завршни

Пред крај часа се бирају радови ученика, који каче на пано. Да ли су сви ученици успешно реализовали задатак? Како су распоредили текст на формату листа? Да ли су уредни радови? Шта би саветовао свом другу у будућем раду?

Корелација: музичка култура, свет око нас, математика

Литература: Уџбеник, http://www.rastko.rs/likovne/karina/index.html, http://kovceg.tripod.com/pm_srpska_pisma.htm

У одговарајућу колону уцртајте знак √ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

_____

_____

Редни број: 23. и 24.	Наставна јединица: Лепо писање са калиграфијом; Писање латиничних слова, „Писање пословице”	
Ликовни медијум: примењена уметност	Техника: туш и перо	
Циљеви и задаци часа: упознавање ученика са елементима писаних слова латинице; упознавање с појмом и принципима калиграфије; развијање вештине лепог писања; неговање културе лепог писања и прецизности у раду; уводити ученике у сферу естетске културе.		
Ликовни проблем: карактер и пропорције слова		
Стандарди постигнућа:		
Наставне методе: ДМ, АП, РП	Облици рада: ФР, ИН, КМ	Тип часа: О
Наставна средства: туш и редис-перо, (тесарска оловка, маркер)		
Избор уметничких дела:		

ТОК ЧАСА

Уводни

Ученици су за час донели слова исечена из новина. Расправља се о типографским (штампарским) разликама и у разлици између штампарских и руком писаних калиграфских слова. Учитељ им објашњава да је и у модерно време могуће и помоћу рачунара применити украсна слова, али она не задовољавају калиграфске принципе. Може се говорити и о кинеском и арапском пореклу калиграфије, где је ова вештина веома цењена и сматра се уметношћу. Понављање градива са претходног часа. Како се држи перо? Како повлачимо линије? Учитељ најављује да ће на данашњем часу наставити бавити се са проблематиком лепог писања и учиће правила писања слова латинице.
Учитељ на табли демонстрира како се пишу поједина слова и објашњава правила, а ученици у радним свескама вежбају писање помоћу тесарске оловке (цео ред приказаног слова).
Истицање циља часа:
Наученим словима напишите своје име, једну пословицу или неки текст по слободном избору. За рад користите туш и перо. При раду немојте заборавити принципе калиграфије.

Главни

Ученици прилазе самосталном остварењу задатка. Учитељ прати како решавају задатак. Опомиње их како да држе перо, да пазе на распоређивање текста на формату листа и на уредност у раду. Коректуру врши у три наврата. Коректурама се исправљају грешке и додатно се мотивишу ученици да истрају у раду, да буду уредни и да се потруде да што боље реше задатак.

Завршни

У завршном делу часа се утврђују калиграфска правила и поставља се изложба дечјих радова.

Корелација:

Литература: http://www.planeta.rs/21/3temabroja.htm

У одговарајућу колону уцртајте знак √ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

_____

_____

Редни број: 25. и 26.	Наставна јединица: Лепо писање са калиграфијом; Вежбе, „Шаљива слова”	
Ликовни медијум: цртање, сликање		Техника: по избору
Циљеви и задаци часа: развијање креативности ученика; осмишљавање ликовног решења порука и схватање поруке као начина комуницирања сликом и речима; развијање навика уредности.		
Ликовни проблем: контурне линије, боја, текстура		
Стандарди постигнућа:		
Наставне методе: РЗ, ДМ, АП, РП	Облици рада: ФР, ИН, ТА	Тип часа: В
Наставна средства:		
Избор уметничких дела:		

ТОК ЧАСА

Уводни

У уводном делу часа обнављање о словима и о значају лепог писања за естетску културу. Подсетити ученике на рад са прошлог часа и поновити правила повлачења линија код писања писаних слова. Разговор усмерити на шале. Деца могу да испричају неку шалу, а помоћу методе олује идеја навести шта је све шаљиво. Учитељ наглашава да и слова могу бити шаљива, састављена од разних порука, оживљена. Посматрање примера из уџбеника и на презентацији.
Истицање циља часа: Ваш задатак је да осмислите необична, шаљива слова. Слова могу представљати неке фигуре, можете укомпоновати неке животиње, слова могу да се крећу. Важно је да буду што веселија. Зато пажљиво бирајте боје и њихове комбинације како би оне допринеле веселом решењу задатка. Можете користити фломастере, водене бојице и комбиновати технике. Покушајте да будете што креативнији и оригиналнији у раду.

План табле:

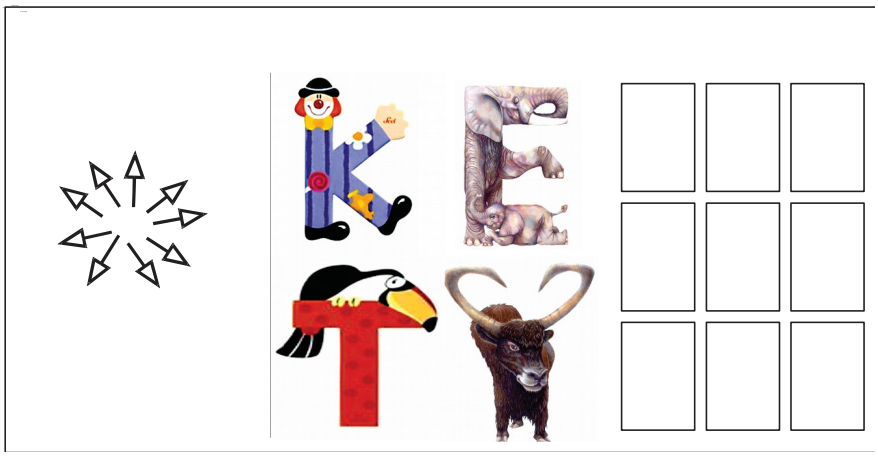

Главни

Ученици самостално реализују задатак. Ради стварања веселе атмосфере у току радног дела слуша се музика. Активности учитеља се огледају у одржавању веселе радне атмосфере и подстицању ученика да разиграју своју машту. Током рада врши индивидуалну коректуру радова ученика.
Коректурама исправља грешке и подстиче ученичку креативност.

Завршни

Сви радови се постављају на таблу и разговара се о успешности реализације ликовног проблема. Ученици упоређују резултате. Да ли су изложени радови одговорили на постављене задатке? Да ли су шаљива слова? Чији рад је најуспешнији? Опишите један рад без показивања. Шта је пропуштено приликом рада? Шта би ти мењао (додао/одузео)?

Корелација: српски језик, музичка култура	
Литература: Уџбеник	

У одговарајућу колону уцртајте знак √ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

_____

_____

Редни број: 27. и 28.	Наставна јединица: Лепо писање са калиграфијом; „Иницијали”	
Ликовни медијум: цртање, сликање		Техника: по избору
Циљеви и задаци часа: развијање вештине лепог писања; развијање креативности ученика; осмишљавање ликовног решења визуелних порука; вежбање опажања различитих писама (фонтова); упознавање са делима ликовне баштине која садрже писмо.		
Ликовни проблем: контурне линије, боја, текстура		
Стандарди постигнућа:		
Наставне методе: ДМ, АП, РП	Облици рада: ФР, ИН, КМ	Тип часа: О
Наставна средства: примери слова, апликација са иницијалом		
Избор уметничких дела: Иницијал, Ресавска школа		

ТОК ЧАСА

Уводни

У уводном делу часа анализирамо слово „А” исписано различитим фонтовима. Разговарамо о томе да ли је то исто слово, да ли су поједина слова једнако написана. Ученици описују своја запажања. По чему се разликују? (по врсти, дебљини линија, орнаменталним украсима) Затим на табли исписују своја решења слова „А” изговарајући слово „А” на различите начине (гласно – тихо, кратко – дуго и сл.). Разговор о имену и презимену и иницијалима. Упознати ученике са појмом иницијали и објаснити шта је то. Учитељ објашњава да се иницијали појављују у рукописним књигама и да приказују садржај поглавља. На табли се поставља апликација иницијала и анализирају се врсте линија, облика на иницијалу.
Истицање циља часа: На данашњем часу твој задатак је да украсиш на што креативнији и занимљивији начин прво слово свог имена и презимена. Иницијали не морају бити написани читко. Као што постоје различити карактери људи, тако постоје и различити карактери линија. Неке су дебеле, неке танке, неке напете, неке храпаве. Мале површине слова испуните линијама, а велике украсите украсним шарама (фигуралним, геометријским или биљним орнаментима). Најбоља решења ће имати пуно линија и тачкица. Покушајте да будете што креативнији и оригиналнији у раду.
Учитељ подсећа децу да та слова морају бити велика, да свако слово буде као нека фигура, лик, као да се креће. И да буду што веселија.

Главни

Ученици самостално реализују своја изабрана слова и оживљавају их. Активности учитеља се огледају у сталом праћењу деце и подстицању у раду. Проверава да ли су нацртали довољно велике иницијале који се могу украсити. Разговара са појединцима како ће украсити своје слово. Током рада врши индивидуалну коректуру ученика.

Завршни

У завршном делу часа врши се естетска анализа. Чији рад је најоригиналнији? Да ли описује ученикових карактер? Које врсте линија, облика и украса је користио? Шта смо научили о иницијалу? Иницијал означава украшено почетно слово речи, поглавља у књизи.

Корелација: српски језик, математика	
Литература: Уџбеник, http://hr.wikipedia.org/wiki/Inicijal	

У одговарајућу колону уцртајте знак √ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

_____

_____

Редни број: 29. и 30.	Наставна јединица: Лепо писање са калиграфијом; „Честитка”	
Ликовни медијум: дизајн	Техника: по избору	
Циљеви и задаци часа: писати слова у складу са калиграфским принципима; развијати смисао за практична идејна решења; развијати навику лепог писања; оспособљавати ученике да пишу различитим средствима.		
Ликовни проблем: дизајн, писмо		
Стандарди постигнућа:		
Наставне методе: РЗ, ДМ, АП, РП	Облици рада: ФР, ИН, КМ	Тип часа: В
Наставна средства: лењир, оловка		
Избор уметничких дела:		

ТОК ЧАСА

Уводни

У уводном делу часа разговор о породичним празницима, о начину како их прослављају, о гостима који им долазе. Усмерити разговор на писање честитке, или позивнице за рођендан. Захтевати од деце да кажу када шаљу честитке. Објаснити деци да је важно и естетско и садржајно решење. За различите поводе пишу се одговарајуће честитке.
Мотивација: показати деци пример неких честитки или позивница за рођендан које су радили ученици ранијих генерација, као и куповне честитке. При избору обратити пажњу на естетски изглед.
Истицање циља часа: Ваш задатак је да направите честитке за посебну прилику. Може бити честитка, али и позивница за рођендан и школску приредбу. Облик честитке може бити правоугаоник, али можете осмислити и неки други, креативнији облик. Будите маштовити. Размислите о словима која ћете употребити. Не заборавите на правила лепог писања. При распореду текста пазите да маргине буду уједначене. За овај рад можете користити технику по избору. Своју честитку можете украсити шарама.

Главни

Ученици од тањег картона исецају облик честитке према својо машти и способностима.
Активности учитеља се огледају у сталом праћењу деце и подстицању у раду. Током рада врши индивидуалну коректуру радова ученика.
Коректурама исправља грешке и подстиче ученике да остваре своје потенцијале.

У завршном делу часа се прави изложба дечјих радова и врши естетска анализа. Да ли су изложени радови одговорили на постављене задатке? Да ли је складно распоређен текст честитке? Помоћу којих облика, линија, шара је украшена честитка? Да ли су креативна решења? Чији рад је најуспешнији? Опишите један рад без показивања. Шта је пропуштено приликом рада? Шта би ти мењао (додао/ одузео)?	Завршни
Корелација: музичка култура, свет око нас, математика	
Литература: Уџбеник	

У одговарајућу колону уцртајте знак √ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

_____

_____

Редни број: 31. и 32.	Наставна јединица: Лепо писање са калиграфијом; „Корице књиге”	
Ликовни медијум: дизајн		Техника: темпере, фломастери
Циљеви и задаци часа: упутити ученике да теже ка сталном стварању употребних предмета, да их улепшавају и обликују – преобликују како би били не само корисни већ и лепи; развијање креативности и потребе за редом; развијати смисао за практична идејна решење.		
Ликовни проблем: графички дизајн, однос слике и текста		
Стандарди постигнућа:		
Наставне методе: ЛС, ДМ, РП	Облици рада: ФР, ИН, КМ	Тип часа: О
Наставна средства: примери корица књига		
Избор уметничких дела:		

ТОК ЧАСА

Уводни

У уводном делу часа разговор о омиљеним књигама, о томе како изгледају, зашто им је баш та књига омиљена и где су је видели, шта их је привукло да баш њу изаберу. Мотивација: показати деци пример неких књига, показати идејно решење за корице. Деца показују своју књигу коју су донели. Кроз анализу примера корица учитељ им указује на важност естетског решења и објашњава да нам захтевна дизајн решења улепшавају живот. Најважнији задатак дизајнера је да привуче пажњу својим решењем и да поруку јасно саопшти. Успешно решење корица треба да задовољи следеће принципе: контраст текста са позадином, јасна организација композиције. Истицање циља часа: Постави се у улогу дизајнера и направи корице за своју омиљену књигу. Као што сте видели, важно је успоставити склад између текста и слике, односно боје позадине. Текст садржава име и презиме аутора, наслов књиге. Слика би требало да одражава садржај књиге. Корице су својом бојом реклама књиге. Боја такође доприноси читљивости текста. Као што сте видели, не постоје правила за распоред текста у односу на слике. На неким корицама се име аутора и наслова књиге налази у горњем делу, док је код неких корица слика горе, а име аутора и наслов се постављају у доњу половину корица.
Учитељ подсећа децу да за рад могу користити фломастере, колаж папир. Избегавајте виђене корице. Потрудите се и направите што занимљивије решење.

Главни

Ученици самостало реализују тему према свом опажању, доживљају, машти и способностима. Раде свако своју изабрану корицу. Користе расположива средства. Активности учитеља се огледају у сталом праћењу деце и подстицању у раду. Напоменути да буду опрезни при раду. Током рада врши индивидуалну коректуру радова ученика.
Коректурама исправља грешке и подстиче ученичку креативност.

У завршном делу часа направити изложбу дечјих радова и вршити естетску анализу. Дизајн корица треба да на креативан начин представи садржај књиге и тиме привлачи пажњу потенцијалних купаца и читалаца књиге. Процењивање успешности се врши по следећим критеријумима: – какви су облици коришћени? – да ли су облици јасно уочљиви? – да ли су облици и текст складно повезани? – да ли боје пријају оку; да ли су боје складне? – које нијансе доминирају? – да ли је изражен контраст са позадином или се облици стапају са њом? – да ли композиција чини целину? – у ком раду је испољена оригиналност? – шта су ученици пропустили?	Завршни
Корелација: српски језик	
Литература: Уџбеник	

У одговарајућу колону уцртајте знак √ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

_____

_____

Редни број: 33. и 34.	Наставна јединица: Контраст (као мотивација за опажање облика); Прав – крив „Украси за јелку”	
Ликовни медијум: вајање		Техника: папир, пластика
Циљеви и задаци часа: стицање знања о контрасту; опажање, уочавање и разликовање природних и вештачких облика; стицање способности дивергентног мишљења.		
Ликовни проблем: линија, линије у простору, волумен, ритам, варијација		
Стандарди постигнућа:		
Наставне методе: ЛС, ДМ, АП, РП	Облици рада: ФР, ИН, ГР	Тип часа: О
Наставна средства: траке од папира, маказе, лепак		
Избор уметничких дела:		

ТОК ЧАСА

Уводни

Ученици у паровима изговарају супротне парове појмова, затим цртају врсте линија на табли и понављају научено о врстама линије. Учитељ усмерава пажњу ученика на супротне парове и заједно са њима извлачи закључак да је контраст наглашена различитост.
Учитељ уз демонстрацију објашњава да се траке папира могу обликовати као линије у простору. Од праве траке се може направити права изломљена, отворена и затворена, али и крива линија. Основни облици састављени од трака су круг, срце и капљица. Савијањем и комбинацијом трака могу се добити различити облици који могу асоцирати на облике из природе. У креативној игри ученици испробавају различите могућности савијања трака.
Мотивација: Разговор о новогодишњим празницима, обичајима и украшавању јелке. Учитељ приказује примере украса за јелку коју је сам направио (или примери радова ранијих генерација). Указује на ритмичко понављање и варирање појединих мотива украса.
Истицање циља часа: Данас ћемо правити украсе за нашу јелку од трака папира. Различитим савијањем трака можемо добити богат украс. Прво направите неколико кругова, капљица, срца и сл. Њиховом комбинацијом и маштовитим варирањем саставите свој украс. Пажљиво залепите траке и сачекајте да се лепило осуши. Ваше радове ћемо на крају часа окачити на нашу јелку.

План табле:

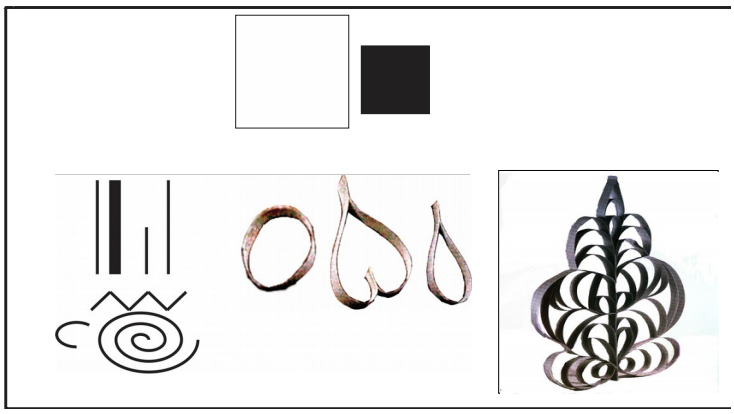

Главни

Док ученици раде слушају се новогодишње песме. Учитељ надгледа како су ученици приступили раду. Да ли су схватили задатак? Да ли им нешто недостаје? Помаже деци у техничком смислу, придржава залепљене облике док се суше, показује неке могућности комбиновања, подстиче их да варирају облике и тако граде маштовите украсе.

Завршни

Завршени радови се каче на јелку. Ученици певају новогодишње песме и износе своја стечена искуства у „цртању” линијама у простору.
Научили смо: контраст је наглашена различитост.

Корелација: свет око нас, музичка култура	
Литература: Уџбеник	

У одговарајућу колону уцртајте знак √ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

_____

_____

Редни број: 35. и 36.	Наставна јединица: Контраст (као мотивација за опажање облика); Природни и вештачки облици, „Омиљена животиња”	
Ликовни медијум: вајање		Техника: глина, глинамол
Циљеви и задаци часа: развијање способности аналитичног посматрања; опажање, уочавање и разликовање контрасних разлика на природним и вештачким облицима; стицање знања о контрасту, развијање естетских и радних способности.		
Ликовни проблем: облик, маса, величина маса		
Стандарди постигнућа:		
Наставне методе: РЗ, ДМ, АП	Облици рада: ФР, ИН, КМ	Тип часа: О
Наставна средства: глина, глинамол, апликација на табли, мултимедијална презентација		
Избор уметничких дела: из уџбеника		

ТОК ЧАСА

Уводни

Уводни разговор о врстама материјала. Ученици помоћу Веновог дијаграма набрајају природне и вештачке материјале, заједно изводе закључак које су сличности и разлике наведених материјала. Учитељ им говори да је свет јединствена целина природних и вештачких материјала. Констатујемо да је глина природан материјал, а да су фигуре које ће правити ученици вештачки створени облици. Ученици анализирају прилоге из уџбеника.
Мотивација: разговор о омиљеној животињи и демонстрација поступка грађења облика додавањем материјала. Учитељ наглашава да спојеве мањих делова фигуре добро обраде да не би отпале приликом сушења.
Истицање циља часа: Обликујте своју омиљену животињу. За рад користите глину (глинамол). То може бити кућни љубимац или животиња из зоолошког врта. Потрудите се да у раду постигнете сличност са одабраном животињом. Пазите који су односи величина главе у односу на тело, ноге и реп. Облик животиње градите додавањем мањих делова. Немојте занемарити ни детаље. Рецимо, каква су уста жабе, или крила птице.

План табле:

Главни

Учитељ у обиласку прилази сваком ученику, подсећа га на мотив и даје упуте за реализацију идеје. Алтернативним питањима их подстиче на рад. Можеш ли фигуру животиње обликовати на други начин? Да ли си обратио пажњу на односе величина? Није ли мала глава твоје животиње? Које детаље би још додао?

Завршни

Радови се постављају на два спојена стола. Заједно анализирамо радове. Шта је био данашњи задатак? Да ли су га сви испунили? Опиши једну фигуру животиње без показивања. Да ли се може препознати колика је сличност са одабраном животињом? Да ли су пропорционални делови фигуре?

Корелација: свет око нас	
Литература: Уџбеник	

У одговарајућу колону уцртајте знак √ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

_____

_____

Редни број: 37. и 38.	Наставна јединица: Контраст (као мотивација за опажање облика); Контраст као композициони принцип	
Ликовни медијум: естетска анализа	Техника: /	
Циљеви и задаци часа: проширивање знања о контрасту; усвајање појмова и знања које ће имплементирати у сопственом стваралаштву; стицање способности за систематизацију, извлачење закључака, резиме; стицање навика посматрања и анализе уметничких дела; оспособљавање за постепено исказивање естетског суда.		
Ликовни проблем: чистоћа боје, контраст		
Стандарди постигнућа:		
Наставне методе: ДМ, АП, ИС, КО	Облици рада: ФР, ИН, ГР	Тип часа: О
Наставна средства: мултимедијална презентација, лаптоп, видео-бим		
Избор уметничких дела: Сава Шумановић („Пијана лађа”), Милан Коњовић, Василиј Кандиски, Франц Марка		

ТОК ЧАСА

Уводни

Понављање и утврђивање о контрасту. На табли се бележе ученички одговори контрастних парова (природни и вештачки облици, право – криво, црно – бело, и сл.). Учитељ објашњава да и облици могу бити контрастни (обло – рогљасто, велико – мало, светло – тамно). Након уводне информативне припреме учитељ истиче циљ часа и упознавање са главним аспектима анализе. Следи мултимедијална презентација, прво се покажу две три слике, те се појединачно анализирају контрасти облика. У току презентације учитељ појашњава појам контрастних боја, а ученици треба да их препознају на примерима.

Главни

Естетска анализа се врши по следећим критеријумима. Опишите слику. Који је мотив слике? Шта уочавате у предњем плану? Шта уочавате у позадини? Свако од нас види на различити начин слику. Какве облике уочавате? Да ли уочавате разлике у облицима са леве и десне стране? Какав је по вама распоред облика на композицији? Које контрастне парове боја препознајете? Опишите сличности и разлике облика и боја на ова два уметничка дела.

Завршни

У завршном делу се сумира виђено. Која слика вам се свидела и зашто? Напиши у неколико речи свој утисак о слици. Да ли можеш да опишеш свој доживљај одабраног дела? Помоћу којег ликовног елемента је уметник изразио контраст?

Корелација: математика, свет око нас, српски језик

Литература: http://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=17&ved=0CEwQFjAGOAo&url=http%3A%2F%2Fwww.pef.uns.ac.rs%2Findex.php%3Foption%3Dcom_phocadownload%26view%3Dcategory%26download%3D730%253Ap-3-_-_%26id%3D123%253Al-p%26lang%3Dsr&ei=KbJMUKSFEcnftAbuxIFo&usg=AFQjCNH_FXhMXklwJzq354Gp4-eKGWy6Nw&sig2=ZA2G5Ru9ulf0FY5KGYME0A

У одговарајућу колону уцртајте знак √ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

_____

_____

Редни број: 39. и 40.	Наставна јединица: Контраст (као мотивација за опажање облика); „Слагалице”	
Ликовни медијум: сликање		Техника: по избору
Циљеви и задаци часа: стицање знања о контрасту; оспособљавање да на предметима опажају контраст сложен – разложен; развијање смисла за компоновање.		
Ликовни проблем: облик, боја		
Стандарди постигнућа:		
Наставне методе: РЗ, ДМ, АП, ИС	Облици рада: ФР, ИН, КМ	Тип часа: О
Наставна средства: табла, апликације		
Избор уметничких дела: дела Пабла Пикаса		

ТОК ЧАСА

Уводни

Учитељ у уводном разговору усмерава пажњу на појмове слагање – разлагање, што и демонстрира разлагањем једне репродукције. Задатак ученика је да сложе слику на табли. Хајде сада да покушамо нешто ново. Сада ове делове слике искористите да саставите другачију слику од ове. Испремештајте делове да слика буде необична. Ученици излазе и рекомпонују слику. Шта је слагање? Слагање је спајање делова у целину. Ученици проучавају дела Пабла Пикаса. Заједнички констатују да се мотиви слике понекад и не налазе тамо где их очекујемо. На пример, уметник је слободно компоновао очи гледане од напред, а уста са стране.
Мотивација: На табли вам се налазе делови лица, а ваш задатак је да у празан простор уцртате понуђене делове тако да лик изгледа што необичније. Ученици у радној свесци кроз креативну игру састављања праве необичан портрет од делова са Пикасових слика.
Истицање циља часа: Покушајте сада, по угледу на Пикаса, да урадите портрет вашег друга или другарице. Створите маштовити лик разлагањем (рекомпоновањем) разних делова лица и њиховим спајањем у нову целину.

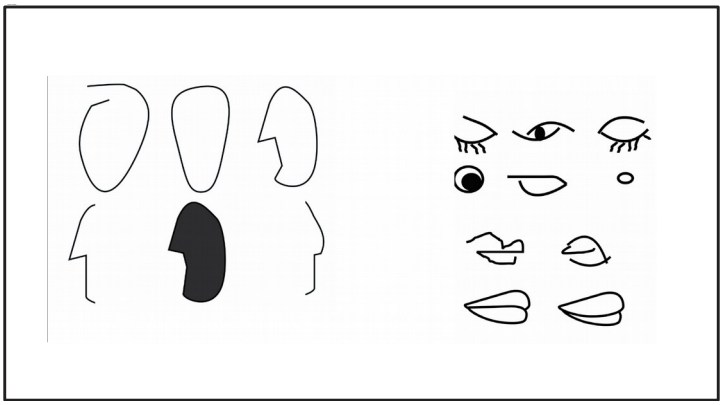

Главни

Ученици самостално приступају решавању ликовног проблема, једни колажом, други темперама. Учитељ помаже оним ученицима којима требају додатна објашњења, тако што им поново објашњава шта је њихов задатак и истиче срж ликовног проблема. Отклања нејасноће уколико постоје. Обилазећи ученике, запажа да су поједини ученици заостали у раду. Не намећући своје мишљење и идеје, наводи их да сами увиде грешку и исправе је на прави начин. Додатном мотивацијом подстиче ученике да остваре свој потенцијал.

Вршимо анализу претходно одабраних радова. Изабрани су они радови који су потпуно ликовно решени, а који су уочени за време треће коректуре. На поменутим радовима истичемо добре и лошије детаље уз уважавање мишљења ученика.	Завршни
Корелација:	
Литература: Уџбеник	

У одговарајућу колону уцртајте знак √ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

_____

_____

Редни број: 41. и 42.	Наставна јединица: Контраст (као мотивација за опажање облика); Једнобојан – вишебојан, „Дуга”	
Ликовни медијум: сликање		Техника: темпере, гваш
Циљеви и задаци часа: стицање знања о основним и изведеним бојама, о спектру боја, о контрасту; оспособљавање да на предметима опажају контраст једнобојно – вишебојно; развијање смисла за компоновање.		
Ликовни проблем: боја, основне и изведене боје		
Стандарди постигнућа:		
Наставне методе: УИ, ДМ, АП, РП	Облици рада: ФР, ИН, КМ	Тип часа: О
Наставна средства: апликација круг боја		
Избор уметничких дела: Матис, уметничке фотографије		

ТОК ЧАСА

Уводни

Учитељ кроз конкретне примере уводи децу у проблематику једнобојно – вишебојно. Које боје је табла? Да ли је једнобојна или вишебојна? Како је можемо учинити вишебојном? Учитељ је припремио апликације цвећа, птица и сл. Ученици лепе апликације на таблу претварајући је у вишебојну површину. Пример кишобрана из уџбеника је учитељ фото- -копирао за сваког ученика. Ученици решавају математичке задатке и на основу кода боје поједине делове кишобрана. Чија мајица (сукња, панталоне) је једнобојна? Покажи чија је мајица (сукња, панталоне) вишебојна. Покажи неки свој једнобојан предмет.
Разговор о бојама, основним и изведеним, о спектру боја уз демонстрацију апликације и примера из уметности.
Неки ученик ће прочитати причу из уџбеника. Разговор о прочитаном.
Истицање циља часа: Потрудите се да неочекиваним избором облика и боја створите оригинални ликовни рад. Мотив је дуга. У раду користите темпере или гваш технику. Да се подсетимо: у гваш техници користимо водене боје у које смо додали белу темперу да бисмо добили густе боје. Насликајте како се једнобојно небо претворило у раскошну вишебојну површину која је задивила три девојчице из приче.

План табле:

Главни

Учитељ приликом обиласка ученика уочава недостатке у раду, даје савете. Ученик сам мора увидети грешку, да је схвати и да је сам исправи. Похваљује успешне покушаје, вредне ученике, оригиналне идеје. Охрабрује ученике да и даље изналазе разне могућности, да се слободно изражавају.

У избору одабраних радова учествују сами ученици. Сваки од њих треба да образложи свој избор. Поставка одабраних радова на таблу и заједничка анализа. Код којег рада је идеја одлично реализована? На чијем раду је богатство колористичких односа? На чијем раду је неочекиван избор боја, облика, неуобичајено решење? Која решења су већ виђена? На ком раду је усклађена композиција?	Завршни
Корелација: математика, свет око нас, српски језик	
Литература: Уџбеник	

У одговарајућу колону уцртајте знак √ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

_____

_____

Редни број: 43. и 44.	Наставна јединица: Контраст (као мотивација за опажање облика); Једноставан – сложен	
Ликовни медијум: графика		Техника: кромпир
Циљеви и задаци часа: оспособљавање за уочавање и представљање контраста; схватање и стварање услова за формирање представа о контрасту једноставан – сложен; стицање знања о графици и графичким техникама; развијање стваралачке маште и креативности; навикавање на истрајност и упорност у реализацији идеја.		
Ликовни проблем: контраст једноставних и сложених облика, комбинаторика		
Стандарди постигнућа:		
Наставне методе: РЗ, ДМ, РП	Облици рада: ФР, ИН, КМ	Тип часа: О
Наставна средства: апликације, танграм, кромпир, нож, темпере, глицерин		
Избор уметничких дела: Василиј Кандиски, Виктор Васарели, Паул Кле, Алберс		

ТОК ЧАСА

Уводни

Ученици понављају о облицима и на делу В. Кандиског уочавају основне геометријске облике. Разговор о томе шта се може сложити од тих једноставних облика. Ученици на табли покушавају да саставе неке сложеније облике. Мултимедијална презентација и анализа примера уметничких дела.
Креативна игра: Сваки ученик добија делове танграма. Задатак је да од једноставних делова направи сложени облик.
Мотивација: Елементарни увод у проблематику графичког изражавања. Ученици треба да схвате карактеристике графике, карактеристике висњоке штампе. Наведи примере за оно што се штампа. Учитељ објашњава разлику између штампарства и уметничке графике. Уз демонстрацију процеса израде објашњава технику отискивања помоћу кромпира: „Пресеци кромпир на две половине. На половини површине кромпира нацртај једноставан геометриј-ски облик. Исеци позадину твог мотива, тако да оно остане испупчено. Добијен шаблон умочи у темпера боју и отисни на свој папир. У сваку боју сипај по кап глицерина, да се боја не би брзо осушила. У свом раду користи неколико шаблона које ћеш комбиновати и добити сложене облике које смо увежбали.

Главни

Ученици започињу израду шаблона од кромпира. Учитељ пажљиво прати њихов рад, подсећа их да буду пажљиви у руковању ножем, по потреби помаже оним ученицима који су неспретни. Приликом обиласка врши диференцијацију:

1. ученици који брзо и лако долазе до решења,
2. ученици који имају идеју, али требају техничку помоћ у решавању проблема,
3. просечни ученици који се лако поводе туђим решењима (пружа им се помоћ у идејном решењу),
4. ученици који заостају у ликовном развоју (подстичу се на стрпљивост, да решавају ликовни проблем део по део).

Учитељ кроз индивидуални приступ помаже свим ученицима да остваре свој ликовни потенцијал.

Радови ученика се постављају на таблу и врши се анализа остварења ликовног проблема по следећим критеријумима: • које је једноставне облике користио ученик? • да ли је од једноставних постигнуто богатство облика? • да ли је идеја одлично реализована? • да ли је композиција усклађена? • да ли су оригинална решења? На основу ових критеријума се бирају најуспешнији радови. Шта смо данас научили? Шта је графика? Графика је уметност мултиоригинала.	Завршни
Корелација: математика	
Литература: Уџбеник	

У одговарајућу колону уцртајте знак √ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

_____

_____

Редни број: 45. и 46.	Наставна јединица: Контраст (као мотивација за опажање облика); Слагање – разлагање – слагање, „Отискивање у картону”	
Ликовни медијум: графика		Техника: картон, графика
Циљеви и задаци часа: стицање знања о контрасту; проширивање знања о појмовима разлагање – слагање; стицање искуства у графичком изражавању и техници картон-графика.		
Ликовни проблем: контраст облика, црно-бело, стилизација облика, отисак		
Стандарди постигнућа:		
Наставне методе: ЛС, ДМ, АП, РП	Облици рада: ФР, ИН, КМ	Тип часа: В
Наставна средства: картон, маказе, ваљак за отискивање, темпере, глицерин		
Избор уметничких дела:		

ТОК ЧАСА

Уводни

На почетку часа ће се кратко објаснити појам слагање – разлагање. Кроз игру слагалице ученици ће схватити у пракси шта значи слагање – разлагање. Ученици описују своја искуства са претходног часа када су отискивали помоћу кромпира. Учитељ најављује да ће и на данашњем часу имати задатак из графике, али да ће радити једну другу графичку технику. Техника се зове картон-графика. Ученици отварају уџбеник и проучавају поступак израде картон-графике. Учитељ демонстрира поступак израде и отискивања. Обраћа пажњу ученика да се картон разложио на фигуру и позадину. Истиче да цртеж мотива мора бити повезан са оквиром рада. Заједно са ученицима сумирају важне кораке у изради клишеа. Ученици износе своје замисли и иницијативе у избору теме (мотива) рада.
Истицање циља часа:
За тему картон-графике одаберите неку животињу, биљку или неки предмет. Следите упутства за израду. Ако вам нешто није јасно, слободно питајте. Када будете нацртали и изрезали ваш графички рад (направили мрежу), заједно ћемо отиснути графику.

Главни

У току практичног рада ученика, учитељ посебну пажњу обраћа да не цртају ситне мотиве, да мотиви буду поједностављеног облика. Приликом резања да пазе да мотив остане повезан у једну мрежу, како би се лакше могло отиснути неколико идентичних отисака.

Помаже ученицима у припреми за отискивање графичких листова.

Шта смо на данашњем часу научили? Како би на конкретном примеру објаснио појмове слагање – разлагање? Шта је графика?	Завршни
Корелација: свет око нас	
Литература: Уџбеник	

У одговарајућу колону уцртајте знак √ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

_____

_____

Редни број: 47. и 48.	Наставна јединица: Индивидуално коришћење различитих материјала за рад (паковање); Игра са празном кутијом (паковање)	
Ликовни медијум: комбиновани		Техника: комбинована
Циљеви и задаци часа: неговање слободног дечјег израза кроз индивидуално коришћење различитих дидактички необликованих материјала; упознавање са изражајним тенденцијама проширених медија; развијање индивидуалног ликовно-естетског сензибилитета; развијање смисла за компоновање и рекомпоновање; вежбање способности дивергентног мишљења.		
Ликовни проблем: геометријско тело, обли/рогљасти облик, дизајн		
Стандарди постигнућа:		
Наставне методе: ЛС, ДМ, АП, РП	Облици рада: ФР, ИН	Тип часа: О
Наставна средства: геометријска тела, мултимедијална презентација, различите кутије, папири у боји, текстил, канапи, траке, селотејп		
Избор уметничких дела: дела уметника Кришто		

ТОК ЧАСА

Уводни

Кроз игроказ стварамо проблемску ситуацију. Могу је изводити одабрани ученици из одељења. Тематика: поклони и како да се пакују. Један предмет упакован и окићен врпцом добија сасвим другачији изглед и значење. Сваком детету је посебно задовољство када добије поклон, било да је упакован на класичан или неуобичајени начин. Нестрпљиво распакује поклон да би видео шта паковање скрива. Да ли сте знали шта се налази у запакованом облику? Паковање може бити уредно или неуредно. Шта мислите којем поклону ће се више обрадовати? Кроз игроказ се дотиче тематика геометријских тела. На катедри су геометријска тела. Који је рогљасти облик? Који је обли облик? Ученици по том критеријуму класификују геометријска тела. Учитељ усмерава пажњу на важност естетског изгледа паковања као и примере када паковање постаје уметничко дело. Мултимедијална презентација и анализа дела Кришта. Шта видите на слици? Помоћу којег материјала пакује предмет? На који начин? По вашем мишљењу шта се све може упаковати? Да ли се може упаковати једна зграда? Једно острво?
Истицање циља часа: Одаберите једну кутију и помоћу папира у боји упакујте на што занимљивији начин. При раду трудите се да будете уредни како би лепо изгледало ваше дело. Ваш задатак је да рад буде складан. Додајући детаље можете упаковану кутију да претворите у корњачу, мачкицу или чега се већ сетите. Додајте по својој вољи и процените шта је потребно да се додаје да бисте створили што интересантније решење.
Учитељ при дефинисању задатака показује примере ученичких радова ранијих генерација или примере које је сам направио. Савет: више примера неће постати узор за копирање, а исто тако ће усмерити ученике у флуентније проналажење што више нових идеја за рад.

Главни

Ученици индивидуално остварују ликовни проблем кроз своје радове, а учитељ их обилази и проверава да ли су разумели задатак и да ли су довољно креативна решења. Подстиче их да израде што необичније радове, тј. да на маштовити начин упакују свој рад. Сугерише ученике да посебну пажњу обрате на прецизност, јер ће само уредни радови задовољити и естетске критеријуме.

Радови се постављају на два спојена стола у учионици. Да ли је испуњен постављени ликовни проблем? На шта вас подсећају овако умотани предмети? Да ли је идеја одлично реализована? Да ли је уредан рад? Да ли су оригинална решења? Шта би ти мењао, додао?	Завршни
Корелација: математика	
Литература: http://www.christojeanneclaude.net/	

У одговарајућу колону уцртајте знак √ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

_____

_____

Редни број: 49. и 50.	Наставна јединица: Индивидуално коришћење различитих материјала за рад (паковање); Паковање, „Етикета за амбалажу”	
Ликовни медијум: сликање		Техника: темпере, фломастери
Циљеви и задаци часа: усмеравање пажње и схватање односа облика и функције, као и везе између садржаја и изражајних могућности одређеног медија; развијање комбинаторике и способности стварања маштовитих решења.		
Ликовни проблем: дизајн		
Стандарди постигнућа:		
Наставне методе: РЗ, ДМ, АП, РП	Облици рада: ФР, ИН, КМ	Тип часа: О
Наставна средства: примери етикета за разне производе		
Избор уметничких дела:		

ТОК ЧАСА

Уводни

Разговор о амбалажи и паковању. Учитељ је донео разне примере које заједно са ученицима анализира, која је њихова функција у свакодневном животу. Ко ће нам рећи како је упакован сок, бомбоне, ципеле, и сл.? Паковање има двојаку функцију: 1. да очува садржај и 2. да пошаље поруку о садржају и даје упутство о употреби. Учитељ у објашњавању се елементарно осврће на волумен и масу. На упакованим производима често се налазе етикете. То су најчешће неке слике, натписи, знакови који нам помажу да препознамо и у продавници нађемо производ који нам треба. Подсећамо се задатка за идејно решење корица књиге. Захтевна дизајн решења нам улепшавају живот. Најважнији задатак дизајнера је да привуче пажњу својим решењем и да јасно саопшти поруку. Успешно решење етикете за амбалажу треба да задовољи следеће принципе: контраст текста са позадином, јасна организација композиције. За дизајн етикете је најбитније да решење буде једноставно, али да изазива реакцију. Етикета је својом бојом реклама производа.
Код дефинисања задатака учитељ истиче: Одаберите производ за који ћете направити оригинално, невиђено решење етикете. При избору облика етикете можете користити геометријске или слободне облике. При изради се трудите да ваше решење буде једноставно, без непотребних детаља. Пажњу „потенцијалних купаца” ће привући неуобичајеним решењима и избором боја.

Главни

Учитељ током целог радног дела часа прати рад ученика и индивидуалним приступом, саветима настоји да одржи стваралачку атмосферу. Његове коректуре узимају у обзир индивидуалне разлике међу ученицима (неки ће требати подстрек да стекну самопоуздање у ликовном изражавању, неке треба додатно мотивисати да истрају у раду) с циљем да сваки ученик максимално оствари ликовни проблем према својим могућностима и способностима.

Завршни

Анализа ученичких радова. Да ли радови задовољавају постављене циљеве и задатке? Које решење етикете вам се свиђа? Зашто? Да ли је оригинално решење етикете? Колико је маштовито решење? Колико је успешна техничка реализација идеје? Да ли је ова етикета усклађена са замишљеним производом?

Корелација: свет око нас	
Литература:	

У одговарајућу колону уцртајте знак √ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

_____

_____

Редни број: 51. и 52.	Наставна јединица: Знаци и симболи; Печат, „Мој знак”	
Ликовни медијум: графика		Техника: пластелин, вуница
Циљеви и задаци часа: упознавање са значајем симбола и знакова у савременом свету; усвајање појмова *симбол*, *хералдика*, *грб*, *печат*; упознавање различитих ликовних материјала; развијање способности да поједноставе сложене проблеме; развијање сигурности приликом изражавања сопствених идеја.		
Ликовни проблем: знак, порука, визуелно саопштавање		
Стандарди постигнућа:		
Наставне методе: РЗ, ДМ, АП, РП	Облици рада: ФР, ИН, КМ	Тип часа: О
Наставна средства: табла, апликације са логотипима		
Избор уметничких дела:		

ТОК ЧАСА

Час почети игром пантомиме да би ученици схватили да се комуникација може обављати и помоћу визуелних знакова. Учитељ пантомимом ствара неке ситуације улази у замишљену капију где га појури пас (звучни ефекат) … подигне знак „?”.Асистент лепи на таблу знак – чувај се пса! Показује покрете као да јури и пада. Показује знак упитника. Из позадине се чује звучни ефекат хитне помоћи. Асистент лепи на таблу знак болнице и црвеног крста. Које знакове сте препознали? Које визуелне знакове познајете? Ученици набрајају које врсте визуелних знакова познају (саобраћајни знаци, грбови, заставе, печати).
Мотивација: Шта је печат? Печат служи за оверу исправе или документа, писма, пошиљке, дипломе службених докумената. Ко све користи печате? Показивање примера печата и разговор о печату који су ученици замислили као свој печат.
Истицање циља часа:
Да ли бисте волели и ви да имате свој печат? Печат ћете направити на следећи начин: попунићете поклопац који сте припремили пластелином и направићете мотив какав желите. Најбоље је користити једноставне облике, како би отисак био што јаснији и препознатљиви. Када завршите са израдом печата, њега умачете у жељену боју, боја се такође може нанети и четком. Затим, отиснете печат на свој папир. Обратите само пажњу на једну битну ствар: Водите рачуна о томе, да када отиснете печат, он на папиру мора да изгледа као лик у огледалу печата који сте направили од пластелина.

Уводни

Приликом обиласка ученика вршимо диференцијацију унутар сваке групе:
Талентовани ученици – брзо и лако долазе до решења ликовног проблема, они чак могу направити сложенији облик печата, у комбинацији са словима. Учитељ их подсећа да ће отисак бити „као из огледала”.
Ученици који имају идеју о решавању проблема, али не умеју спретно да је пренесу у пракси – њима учитељ пружа помоћ и подстиче их на упорност.
Ученицима који су испод просечних способности скреће пажњу на ликовни проблем и указује на стрпљење у раду, пружа им подршку и стимулише их речима.

Главни

Заједно анализирамо радове, тражимо пропусте и грешке. Пар ученика ће објаснити свој отисак печата и да објасне зашто су направили тај знак.	Завршн
Корелација: свет око нас	
Литература: Уџбеник	

У одговарајућу колону уцртајте знак √ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

_____

_____

Редни број: 53. и 54.	Наставна јединица: Знаци и симболи; Симболи, „Застава мог одељења”	
Ликовни медијум: комбиновани		Техника: комбинована
Циљеви и задаци часа: подстицати ученика да сопственим опажањем дође до сазнања; омогућити ученику да осети задовољство при стваралачком раду; развијати лични, ликовно- естетски сензибилитет; развијати техничку спретност руковањем средствима ликовног рада; развијање маште и способности за самосталан ликовни рад; развијање опажајних способности.		
Ликовни проблем: визуелно саопштавање		
Стандарди постигнућа:		
Наставне методе: РЗ, ДМ, АП, РП	Облици рада: ФР, ГР, КМ	Тип часа: В
Наставна средства: апликације грбова и застава, платно, дисперзивне боје, шире четке		
Избор уметничких дела:		

ТОК ЧАСА

Уводни

Понављање градива о знацима и симболима и подсећање ученика на печате које су правили на претходном часу. Кратка прича о хералдици, настанку грбова, правилима прављења грбова и застава (јединственост, оригиналност, препознатљивост). Да ли знате шта је грб? (Грбови су настали давно, када су ратници носили оклопе и кациге, па су се у борби тешко разликовали. Како би знали ко им је противник, они су имали своје грбове и по њима су се препознавали. Пошто их је било пуно, и грбова је било пуно. Тада су настала и нека правила: сви грбови су се морали разликовати међусобно, макар у детаљима и нико не сме имати више од једног грба, било да се ради о особи, о граду, о институцији или држави). Приказивање примера грба (грб Србије) и застава (застава Србије, клупске заставе Црвене звезде и Партизана). Разговор се усмерава на заставе. Кратка игра у препознавању застава појединих држава, спортских клубова. Извлачење закључка да су боје и симболи оно што карактерише једну заставу. Разговор о одељењу: по чему су препознатљиви – шта је то по чему се издвајају, разликују од других одељења, који су могући симболи по којима би се то могло представити.
Истицање циља часа:
1. избор облика, 2. избор боја, 3. организација композиције. Сваки задатак се посебно појашњава и представља оријентир за реализацију ликовног задатка. Подела одељења на групе од по пет ученика, подела материјала за рад. Алтернативно ученици могу радити и једну велику, заједничку заставу одељења.

Главни

Учитељ приликом обиласка ученика уочава недостатке у раду, утврђују се узроци недостатака и настоји непосредним путем да отклони недостатке. Ученик сам мора увидети грешку, да схвати како је до ње дошло и да је сам исправи. При трећем обиласку ученицима који се недовољно укључују у рад даје сугестије на који начин могу да помогну својој групи. Похваљује успешне покушаје, вредне ученике, оригиналне идеје. Охрабрује ученике да и даље изналазе разне могућности да се слободно изражавају.

Учитељ заједно са ученицима врши естетско процењивање ученичких радова по степену оригиналности, креативности, уредности, естетског квалитета. Утврђивање знања о грбовима и заставама. Грб и застава представљају симболички знак као обележје једне државе, народа, града, племићке породице или појединца. Ученици се изјашавају за заставу за коју би заиста желели да постане застава њиховог одељења.	Завршни
Корелација:	
Литература: Уџбеник, http://www.zastave-grbovi.com/	

У одговарајућу колону уцртајте знак √ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

_____

_____

Редни број: 55. и 56.	Наставна јединица: Једнобојна композиција употребних предмета (клуаж); Клуаж, „Украс за моју собу”	
Ликовни медијум: вајање		Техника: комбинована
Циљеви и задаци часа: стицање знања о рељефу, клуажу; оспособљавање ученика за флуентније проналажење што више нових идеја за рад; развијање смисла за компоновање и рекомпоновање; вежбање способности дивергентног мишљења.		
Ликовни проблем: удубљени/испупчени облик, рељефни облик		
Стандарди постигнућа:		
Наставне методе: РЗ, ДМ, ИС	Облици рада: ФР, ГР, КМ	Тип часа: О
Наставна средства: разни дидактичко необликовани материјали, мултимедијална презентација, апликације		
Избор уметничких дела: Ханс Арп		

ТОК ЧАСА

Уводни

Уводни разговор о дечјој соби, или дечјем кутку. Да ли им је уредна? Чиме су украшени зидови? Мултимедијална Мултимедијална презентација рељефа Ханса Арпа и анализа дела. Како је настало то дело? (Вајар је укомпоновао слободне облике у једну целину. Његови облици су испупчени у односу на позадину). Које облике користи уметник? Како су они организовани у композицији? Учитељ наводи ученике да схвате појам удубљене/испупчене масе, коју су већ учили на претходним часовима. На таблу се поставља апликација на којој су приказани наведени појмови. Ученици анализирају једно дело постављено на табли из аспекта удубљене/испупчене масе. Дефиниција рељефа: рељеф је маса обликована на површини, облици су са мање-више испупчења везани за подлогу.
Посебан облик вајарског дела је клуаж. Клуаж је назив за ликовна дела која су направљени од разних делова отпадних материјала (ексери, дугмад, делови играчака, чепови и сл.) који су премазани белом бојом. Приликом истицања циља часа учитељ објашњава кораке израде клуажа. На картон нанесите танак слој пластелина. Она ће послужити као лепак у који се утискују отпадног материјала стварајући интересантну композицију. Готов рељеф ћемо прекрити газом умоченом у раствор брашна и воде. Након сушења ћемо обојити рељеф у бело и створити свој клуаж којим можемо украсити свој кутак, учионицу, већ како се будемо договорили.

План табле:

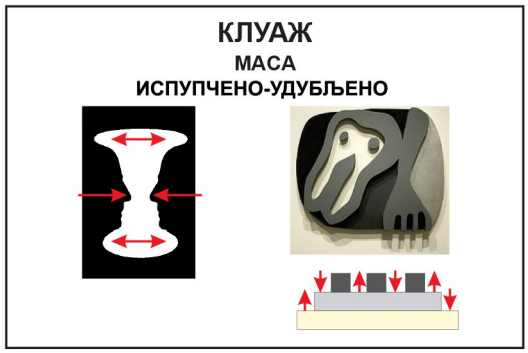

Главни

Ученици приступају решавању ликовног проблема кроз креативну игру материјалима користећи претходна знања. Учитељ прати рад ученика и подстиче их у стваралаштву да би створили складну, јединствену целину.

Завршни

Уређење одељенског паноа. Заједно анализирамо радове, истичемо добра решења, тражимо пропусте и грешке. Аспекти анализе: решавање ликовног проблема и техничка спретности.

Корелација: свет око нас	
Литература: Уџбеник	

У одговарајућу колону уцртајте знак √ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

_____

_____

Редни број: 57. и 58.	Наставна јединица: Једнобојна композиција употребних предмета (клуаж); „Једнобојни рељеф од папира”	
Ликовни медијум: вајање	Техника: комбинована	
Циљеви и задаци часа: стицање навика у истраживању, уочавању и изражавању ритма; стицање и проширивање знања о рељефу, клуажу; развијање опажајних способности.		
Ликовни проблем: контраст пластичних текстура, рељеф, ритам		
Стандарди постигнућа:		
Наставне методе: ДМ, АП, РП	Облици рада: ФР, ИН	Тип часа: О
Наставна средства: корице блока, тањи картон, маказе, лепак		
Избор уметничких дела: Васарели		

ТОК ЧАСА

Уводни

Учитељ пита ученике шта је ритам. Упућује их да препознају ритам око себе (на одећи, у размештају клупа и столица и сл.). Да се подсетимо: ритам је правилно понављање облика. Ученици на табли праве вежбе ритма облика. Понављање са претходног часа: Шта је рељеф? Шта је клуаж? Подсећамо се искустава стечених код израде украса за јелку. Учитељ објашњава да се од папира могу правити и рељефи и показује примере. Шта примећујемо на овом рељефу? Које облике препознајете? Какав је распоред облика? У свесци за вежбање ученици цртају оловком, фломастером прелиминарни нацрт свог рељефа. На тањем картону ће нацртати облике, те ће их исечи и од делова организовати једну ритмичну композицију.

План табле:

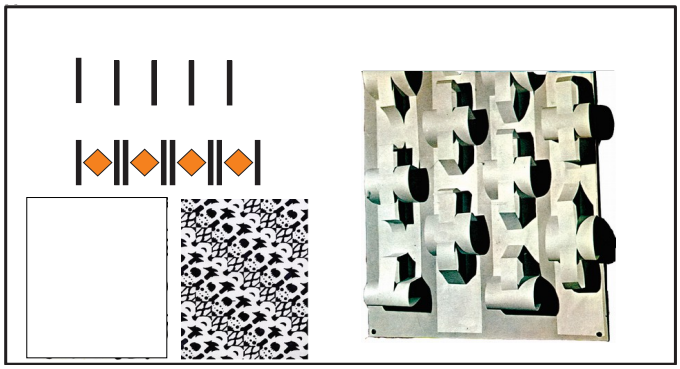

Главни

Ученици започињу израду свог рељефа. Учитељ пажљиво прати њихов рад, подсећа их на ритмичко понављање облика. Учитељ кроз индивидуални приступ помаже свим ученицима да остваре свој ликовни потенцијал. Приликом обиласка врши диференцијацију:

1. ученици који брзо и лако долазе до решења – даје им додатне подстицаје да праве неколико могућих решења како би пронашли најбоље решење.
2. ученици који имају идеју, али требају техничку помоћ у решавању проблема,
3. просечни ученици који се лако поводе туђим решењима (пружа им се помоћ у идејном решењу),
4. ученици који заостају у ликовном развоју (подстиче их на стрпљивост, да решавају ликовни проблем део по део).

Ученици објашњавају које потешкоће су имали у решавању ликовног проблема. Процењивање успешности се врши по следећим критеријумима: – да ли су успешни радови? – који су рељефни облици коришћени? – какав је ритам? – да ли композиција чини целину? – шта су ученици пропустили?	Завршни
Корелација: математика	
Литература: Уџбеник	

У одговарајућу колону уцртајте знак √ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

_____

_____

Редни број: 59. и 60.	Наставна јединица: Једнобојна композиција употребних предмета (клуаж); Вежбе, „Необична летелица”	
Ликовни медијум: вајање		Техника: комбинована
Циљеви и задаци часа: оспособљавање за рекомпоновање предмета у сврху која им није примарна; развијање смисла за стварање маштовитих решења; вежбање способности дивергентног мишљења.		
Ликовни проблем: рекомпозиција облика		
Стандарди постигнућа:		
Наставне методе: ЛС, РЗ, ДМ, РП	Облици рада: ФР, ИН, КМ	Тип часа: В
Наставна средства: кутијице од лекова, пластичне флаше, лепило (креп трака), жице, делови старог сата, шрафови и алуфолија		
Избор уметничких дела: мултимедијална презентација слике из свемира, музика Ж. М. Жара		

ТОК ЧАСА

Уводни

Понављање својства материјала, што су учили из света око нас. Разговарамо о предметима које су ученици донели, која је њихова функција у свакодневном животу. Како их можемо преобликовати и дати им друго значење? Ученици у креативној игри експериментишу са кутијама.
Мотивациони садржај: Уз презентацију фотографија разговор о свемирским истраживањима, летелицама, њиховом изгледу.
Учитељ показује примере летелица ученика из ранијих генерација и заједно са ученицима анализира од ког материјала су направљени, објашњава поступак израде и задаје ликовни задатак.

План табле:

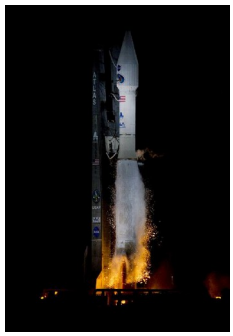

Главни

Ученици стварају своја дела комбинујући и спајајући кутијице. У току радног дела слуша се музика Ж. М. Жара. Учитељ подстиче децу у маштовитом решавању ликовног проблема. У првој коректури помаже ученицима који нису схватили задатак или им је недовољна мотивација. У другој коректури помаже у отклањању грешака наводећи ученике да сами увиде и да пронађу начин за отклањање истих. Трећа коректура је у духу додатне мотивације и подстицању ученика да уложе додатни труд да би остварили што успешније радове. Циљ је да се створи складна целина. Када су ученици завршили састављање, лепљење своје летелице, готове летелице прекривамо алу-фолијом и на тај начин претварамо у једнобојну композицију.

Разговарамо о изведеним делима. Да ли су сви решили постављени ликовни проблем? Које сте потешкоће имали у изради летелице? Која летелица вам се највише свиђа? Зашто? Код којег рада је најлепша форма летелице? Која је најмаштовитија?	Завршни
Корелација: свет око нас	
Литература: Уџбеник, http://www.nasa.gov/multimedia/imagegallery/	

У одговарајућу колону уцртајте знак √ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

_____

_____

Редни број: 61. и 62.	Наставна јединица: Замишљања; Вербални опис, „Ликови из прича”	
Ликовни медијум: цртање		Техника: туш и перо
Циљеви и задаци часа: подстицање маште и способности замишљања; оспособљавање за имплементацију текстуалне и визуелене перцепције у ликовни рад; подстицање ученика да уочавају ликовне вредности у вербалним описима, литерарним текстовима или фотографијама; стицање трајних и функционалних знања о врстама линија; изградња позитивног односа према естетским вредностима; подстицање и развијање стваралачког и дивергентног мишљења.		
Ликовни проблем: богаћење линеарног израза		
Стандарди постигнућа:		
Наставне методе: РЗ, РТ, ДМ, АП, РП	Облици рада: ФР, ИН, КМ	Тип часа: О
Наставна средства: апликација, мултимедијална презентација		
Избор уметничких дела: Василиј Кандински, Салвадор Дали, Рембрант, Рубенс, Пол Гоген		

ТОК ЧАСА

Уводни

Разговор са ученицима о линији, врстама линија, облицима које гради линија. Посматрање презентације уметничких цртежа и анализа истих из аспекта разноврсних линија. Индивидуална игра различитим линијама и облицима у радној свесци.

Мотивација: Разговор о томе која литерарна дела су читали, који јунаци су им се свидели. Да ли си замишљао како изгледа тај јунак? Да ли би речима описао како си ти замислио тог јунака? Учитељ чита одломак приче (бајке) коју су претходно обрадили на часу српског језика.

Истицање циља часа:

Ваш данашњи задатак је да нацртате лик из приче (бајке) коју си прочитао. Потрудите се нацртати лик онако како сте га замислили на основу описа из текста. Код цртања користи линије различите дебљине, дебљим линијама нагласи битне детаље. Успешним ће се сматрати онај рад који је успео да прикаже сличност са ликома како је обучен и сл. Поред лика покушај нацртати и карактеристичну сцену, место где се налази лик. Пази како ћеш поједине облике распоредити да би остварио занимљиву и складну композицију.

Главни

Ученици самостално реализују своје замишљене ликове. Учитељ утврђује узроке недостатака и настоји непосредним путем да наведе ученика да сам увиди грешку, да схвати како је до ње дошло и да је сам исправи. Похваљује успешне покушаје имплементације визуелене перцепције у ликовни рад, вредне ученике, оригиналне идеје. Охрабрује ученике да обогаћују свој линеарни израз разноврсним линијама, као и детаљима да остваре занимљиве, оригиналне цртеже.

Поставка одабраних радова и естетска анализа. Ученици чији радови су одабрани вербално описују ликове које су нацртали. Који рад је најуспешније дочарао лик из приче?	Завршни
Корелација: српски језик	
Литература:	

У одговарајућу колону уцртајте знак √ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

_____

_____

Редни број: 63. и 64.	Наставна јединица: Замишљања; Текст, „У земљи змајева”	
Ликовни медијум: сликање		Техника: гваш
Циљеви и задаци часа: стицање вештине у мисаоној преради утисака; подстицање способности замишљања; развијање и усмеравање стваралачке маште; развијање практичних, интелектуалних и изражајних способности.		
Ликовни проблем: колористички израз, интензитет боја		
Стандарди постигнућа:		
Наставне методе: РЗ, ДМ, АП, РП	Облици рада: ФР, ИН, КМ	Тип часа: О
Наставна средства: текст, апликације		
Избор уметничких дела:		

ТОК ЧАСА

Уводни

У фази учења се говори о бојама, интензитету боја, колориту. Учитељ пита ученике да ли су некад размишљали о томе како би путовали у прошлост. Да ли би неко испричао нешто о томе? Да ли је неко од вас сањао да живи у прошлости? Испричајте нам како је било. А да ли је неко гледао филм или читао о путовању у прошлост? Шта мислите да ли је могуће путовање у прошлост? У машти је могуће свашта.
Учитељ чита бајку у којој се спомињу змајеви. Да ли бисте волели да живите у земљи у којој живе змајеви и зашто? Опишите како замишљате змајеве.
Истицање циља часа:
На основу описа замислите змаја како он изгледа. Помоћу јарких боја насликајте змаја или сцену из бајке у којој се појављује змај. Потрудите се да урадите што маштовитије радове.

Главни

Ученици самостално реализују ликовно-стваралачке идеје поступним решавањем ликовног проблема. Учитељ их обилази и прати колико су заинтересовани и мотивисани за рад. Прилази и објашњава ученицима који су несигурни и не успевају да дођу до решења. Настоји подстакнути њихову креативност. По потреби додатним објашњењем им помаже да добију своју оригиналну идеју. Коректуре врши у три наврата.

Завршни

Одабирање адекватних ликовних радова ученика за естетску процену. Колективна анализа, дискусија и естетско процењивање радова према степену оствареног ликовног проблема, оригиналности, естетских квалитета и техничке умешности. Радови се вреднују према критеријуму оригиналности, техничкој умешности и естетском квалитету.
Одабране радове стављам на пано како би сви ученици уочили радове који су у потпуности остварили ликовни проблем, који су делимично остварили ликовни проблем и који су у потпуности промашили реализацију ликовног проблема.

Корелација: српски језик	
Литература: Уџбеник	

У одговарајућу колону уцртајте знак √ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

_____

_____

Редни број: 65. и 66.	Наставна јединица: Замишљања; Фотографија, „Путовање у чудесне крајеве” (Слике нам причају приче)	
Ликовни медијум: сликање	Техника: гваш	
Циљеви и задаци часа: подстицање маште и способности замишљања; оспособљавање за имплементацију визуелене перцепције у ликовни рад; подстицање ученика да уочавају ликовне вредности у вербалним описима, литерарним текстовима или фотографијама; изградња позитивног односа према естетским вредностима.		
Ликовни проблем: асоцијације на основу фотографије и видео-записа (замишљање), облик, колорит		
Стандарди постигнућа:		
Наставне методе: ЛС, ДМ, АП, РЗ, РП	Облици рада: ФР, ИН, КМ	Тип часа: В
Наставна средства: мултимедијална презентација фотографија, видео-запис, видео-бим, лаптоп		
Избор уметничких дела: афричке маске		

ТОК ЧАСА

Час почиње презентацијом фотографија из Африке (животиње, предели, људи, афричке маске). Слике нам причају приче. Разговарамо са ученицима о сликама које се налазе на презентацији. Које животиње си препознао? Да ли сте их раније видели негде на сликама? И где још? Шта мислите: где ови људи на слици живе? Да ли сте икада чули за Африку? Опишите како су обучени ови људи. Опишите њихов накит. Која маска вам се највише свидела? Зашто? Деца гледају видео-запис – плес домородаца. У чему је разлика између фотографије и видео-записа?
Перформанс: ученици покретима опонашају плес домородаца.
Креативна игра: Ученици од делова слика из Африке састављају једну слику на табли.
Истицање циља часа:
Ваш задатак је да на основу онога што знате о Африци и оног што сте на основу фотографија замислили насликате мотив из Африке онако како је ви замишљате. Као што сте видели, на фотографијама домороци се облаче у живописне боје. Покушајте и избором боја да дочарате ту шареноликост.

Уводни

Ученици самостално решавају ликовни проблема. У току рада се слуша музика из Африке. Учитељ по потреби даје додатна објашњења, шта је њихов задатак и истиче срж ликовног проблема. У комуникацији са ученицима је веома обазрив да не би утицао на њихова замишљања и машту. Не намећући своје мишљење и идеје, наводи их да сами увиде грешку и исправе је на прави начин. Додатном мотивацијом подстиче ученике да остваре свој потенцијал.

Главни

Сви радови се постављају на изложбу. Процењивање успешности се врши по следећим критеријумима: – какви су облици насликани? – да ли насликани облици јасно дочаравају афрички призор? – да ли боје пријају оку; да ли боје осликавају афрички призор? – које нијансе доминирају? – да ли композиција чини целину? – у ком раду је испољена оригиналност? – шта су ученици пропустили? Сугестија учитеља у виду савета и упутстава за превазилажење евентуалних грешака насталих у ликовним радовима ученика и инструкције за даљи рад.	Завршни
Корелација: свет око нас, музичка култура	
Литература: Уџбеник, http://www.youtube.com/watch?v=lMUZrSpCrlA, http://www.youtube.com/watch?v=ZuD719-ZWvg&feature=related, http://www.youtube.com/watch?v=kPfFBA0yuoo&feature=related	

У одговарајућу колону уцртајте знак √ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

_____

_____

Редни број: 67. и 68.	Наставна јединица: Преобликовање материјала или предмета њиховим спајањем (везивањем); Дорада и преобликовање започетих облика. „Као прави грађевинари”	
Ликовни медијум: вајање	Техника: комбинована	
Циљеви и задаци часа: стицање способности уочавања појединости у сложеним перцептивним целинама; развијање способности да се врши селекција перцептивних информација по одређеном принципу који захтева израда ликовног дела; стицање знања о архитектонској композицији.		
Ликовни проблем: облик и функција, грађење у простору, композиција, рекомпоновање		
Стандарди постигнућа:		
Наставне методе: УИ, ДМ, АП, РП	Облици рада: ФР, ГР, КМ	Тип часа: О
Наставна средства: кутијице, колаж папир и сл.		
Избор уметничких дела: дела архитектуре		

ТОК ЧАСА

Уводни

Разговарати о појму *композиција*. Састављање делова у целину у многим областима, појавама, а посебно у уметности. Ученици наводе примере у којима се користи реч *компоновање* (музичка композиција; композиција воза; композиција боја). Композиција се примењује и у архитектури и урбанизму. Свака зграда је прича за себе по свом облику, фасади, изгледу прозора. Добро осмишљено архитектонско дело поред лепоте посвећује пажњу и корисности (функцији). Грађевине имају различите намене: за живљење, одмор, рекреацију, образовање, радне и верске делатности и сл. Мултимедијална презентација: архитектонска дела и разговор о њима. Зграде у низу чине композицију и лепота улице и уређеност улице зависе од композиције. Насеље је скуп зграда по заједничком плану. У једном насељу постоје различите зграде као што су: стамбене, вишеспратнице, школа и црква.
Истицање циља часа: Поделићемо се у групе. Свака група ће, као прави грађевинари,
испланирати и направити различите грађевине и сместити их у једну композиционо целину. Договорите се око задатака за сваког појединца. Пазите да ваше грађевине буду за различите намене. За рад користите различите кутијице које облажете колаж папиром. Пошто ћете користити готове облике, тј. кутијице које ћете преобликовати и дати им ново значење, ви ћете заправо вршити рекомпозицију. Детаље као што су прозори, врата или архитектонски украси можете направити од колаж папира или доцртати помоћу фломастера. Када свако направи своју грађевину, саставите је у једну целину, макету која ће представљати једно насеље.

Главни

Ученици групно праве макету насеља са грађевинама различите намене. Кутије умотавају у колаж папир, доцртавају врата и прозоре, од других кутија праве кров. Учитељ пажљиво прати рад сваке групе, да ли су се договорили око појединачних задатака, да ли су сви ученици једнако ангажовани у раду. У току рада пружа неопходну техничку помоћ.

Завршни

На крају часа се анализирају дечја остварења. Шта је био данашњи задатак? На којој макети је најбоље испуњен задатак? Зашто? Која макета је најоригиналнија композиција грађевина различите намене?
Шта смо данас научили? Шта је архитектура? Архитектура је уметност градње, планирања, и израде најразличитијих објеката за живљење, одмор, рекреацију, образовање, радне делатности и сл.

Корелација: свет око нас, муизчка култура

Литература: уџбеник, http://sr.wikipedia.org/wiki/%D0%90%D1%80%D1%85%D0%B8%D1%82%D0%B5%D0%BA%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0

У одговарајућу колону уцртајте знак √ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

_____

_____

Редни број: 69. и 70.	Наставна јединица: Преобликовање материјала или предмета њиховим спајањем (везивањем); Композиција од материјала различитог порекла „Фигура важне личности”	
Ликовни медијум: вајање		Техника: комбинована
Циљеви и задаци часа: схватање да је у уметности битна идеја и да се врхунска уметничка дела могу стварати различитим материјалима; упознавање са могућностима стварања у новим материјалима; развијање способности да пронађу нова, необична решења, која до сада нису виђена; развијање позитивне слике о себи и поштовање ликовних способности другова.		
Ликовни проблем: вајар, обло – рогљасто, преобликовање, редефиниција		
Стандарди постигнућа:		
Наставне методе: РЗ, ДМ, АП, РП	Облици рада: ФР, ГР, КМ	Тип часа: О
Наставна средства: различити отпадни материјали, пластичне кесе, папир		
Избор уметничких дела:		

ТОК ЧАСА

Уводни

Понављање о врстама и карактеристикама материјала, што су учили из света око нас. Наброј материјале истог порекла. Које материјале користим у вајању? Учитељ настоји да ученици схвате да је у уметности битна идеја и да се врхунска уметничка дела могу стварати различитим материјалима. Уз презентацију указује на неке нове материјале у модерном вахјарству: стакло, пластични материјали, метални делови машина, сатова и сл. Разни отпадни материјали се могу рециклирати и преобликовањем дати им ново значење. Учитељ наглашава важност рециклирања и очувања човекове средине. Приказивање примера из уметности.
Мотивација: Разговор о материјалима које су ученици донели и шта би се могло израдити од њих. Шта мислите да ли бисмо могли да направимо једног музичара у природној величини? Истицање циља часа: Данашњи задатак је да направимо фигуру важне личности од материјала које ћемо рециклирати. Учитељ даје објашњење поступка рада.

Главни

Група ученика од пластичних џакова прави труп, руке, ноге и главу „фигуре важне личности”. Џакове пуне папиром из новина, кесама и другим материјалима да би добили замишљени облик, затим делове спајају у једну велику фигуру, затим додају детаље, делове лица, косу и сл.
Учитељ активно прати рад ученика, стално их подсећа на пропорције (односе величина делова фигуре) и координира рад појединих група.

Завршни

Фигура се поставља у угао учионице и расправља се о томе да ли су испунили постављене циљеве. Да ли су задовољни својим радом? Ученици износе своје утиске: На које потешкоће су наилазили током рада? Како су их решили?

Корелација: свет око нас
Литература: Уџбеник, http://www.hongkiat.com/blog/recycled-art-masterpiece-made-from-junks/

У одговарајућу колону уцртајте знак √ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

_____

_____

Редни број: 71. и 72.	Наставна јединица: Преобликовање материјала или предмета њиховим спајањем (везивањем); Преобликовање започетих облика доцртавањем, лепљењем	
Ликовни медијум: комбиновани медијум		Техника: комбинована
Циљеви и задаци часа: развијање смисла за индивидуално решавање ликовног проблема.		
Ликовни проблем: фотографија, фото-монтажа, облик, редефиниција		
Стандарди постигнућа:		
Наставне методе: УИ, ДМ, АП, ИС, РП	Облици рада: ФР, ИН, КМ	Тип часа: В
Наставна средства: фотографије, исечци из новина, темпере, фломастер, лепак, маказе		
Избор уметничких дела: уметничке фотографије, фото-монтаже Табаковића, Раушенберга, Ел Лисинцког		

ТОК ЧАСА

Уводни

Упознати ученике са појмом *компоновање у уметности*. Композиција је битан елеменат у ликовној уметности. Кроз састављање делова у целину композиције уметник нам саопштава своју причу, мисли, идеју. У раду користи различите материјале и технике класичних и нових медија, као и ликовне изражајне елементе. Приказивање презентације уметничких дела. Поред класичних медија учитељ је одабрао и уметничке фотографије, као и фото- -монтаже. Ко би ми објаснио шта је фотомонтажа? Шта мислите да ли је ова фото-монтажа уметничко дело? Фотомонтажа је техника комбиновања више фотографија како би се добила јединствена слика.
Истицање циља часа: Пронађите једну фотографију из новина и залепите на пола листа од блока. Ту фотографију преобликујте доцртавањем, лепљењем делова са друге фотографије, досликавањем. Слободне површине папира ученици могу обојити фломастерима или дрвеним бојама.

План табле:

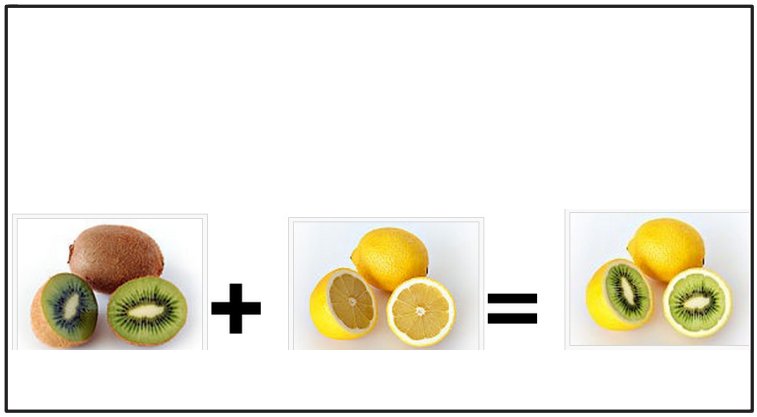

Главни

Ученици приступају решавању ликовног проблема кроз креативну игру материјалима користећи претходна знања. Учитељ прати рад ученика и подстиче их у стваралаштву да би створили складну, јединствену целину. Задаци учитеља: праћење, подстицање, саветовање и стимулисање ученика кроз индивидуални разговор.

Одабрати адекватне радове према степену остварености ликовног проблема, оригиналности, маштовитости. Заједничка анализа радова.	Завршн
Корелација: српски језик, свет око нас	
Литература: http://en.wikipedia.org/wiki/Photomontage	

У одговарајућу колону уцртајте знак √ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

_____

_____